

שיחות קודש

ומעמד פתיחת הזמן הבעל"ט
בקעמפ מתיבתא דקייטא תשפ"ג 311

מילי הדספידיא מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
במלאות השבעה להגה"צ רבי זלמן
הלברשטאם זצ"ל אבדק"ק טשאקאווע 311

אהר מועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

מולד חודש אלול | ביום רביעי בשעה 5:04 ו-17 חלקים | ראש חודש בימים חמישי ושישי

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיחת קודש

הביסופין וההשתוקקות לתשובה

הכנה לחודש אלול - ימי הרחמים והסליחות

וכי ירבה ממך הדרך

על פי הדברים האלו מפרש ה'עבודת ישראל' את המשך הפסוקים בפרשת ראה (שם כד - כה) 'וכי ירבה ממך הדרך, כי לא תוכל שאתו, כי ירחק ממך המקום אשר יבחר ה' אלוקיך לשום שמו שם, כי יברכך ה' אלוקיך ונתת בכסף, וצרת הכסף בידך, והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלוקיך בו'.

בפסוק זה, כתוב ה'עבודת ישראל', טמונה הוראה ודרך סלולה לאדם המבקש לשוב בתשובה שלמה, ליבו נכסף לחזור ולהתקרב אל בוראו, ואולם עקב חטאיו ועוונותיו נדמה בעיניו כי ארכה לו הדרך. כדי לחזור ולהתקרב לבוראו יהא עליו לענות ולסגף את גופו, בתעניות וסיגופים, ונפשו מרה עליו בשל כך.

וזהו שאמר הכתוב 'וכי ירבה הדרך', רמז ל'דרך התשובה' הנפתחת בעולם בחודש אלול, כמובא בדברי האריז"ל (שער רוח"ק חודש אלול יחוד י"ו), כלומר מה יעשה אדם שרואה שרבתה עליו דרך התשובה, 'כי לא תוכל שאתו', הוא חש כי אינו יכול לשאת את הייסורים והסיגופים הראויים לו, מהי העצה עברו?

העצה הראויה לאדם במצב כזה היא 'ונתת בכסף', כסף מלשון כיסופים והשתוקקות, תפקידו בשלב זה הוא לכלל הפחות לשאוף, לכסוף ולהשתוקק בעומק ליבו לחזור בתשובה, גם אם הדבר עדיין אינו מעשי בשעה זו. לפחות יקבל על עצמו את עול התשובה, שיאמר לעצמו 'די לי מה שהכעסתי לבוראי עד עתה'.

אלוקים בתרועה וגו'. לכן התקינו חז"ל שיהו תוקעין בר"ח אלול בכל שנה ושנה, וכל החודש, כדי להזהיר ישראל שיעשו תשובה, שנאמר (עמוס ג, ו) אם יתקע שופר בעיר וגו', עכ"ל. ומבואר בדבריו שעניינה של תקיעת השופר בחודש אלול היא לעורר את עם ישראל לתשובה, לפי שחודש אלול הוא חודש המיועד לתשובה והתעוררות רבתי. וידועים דבריו של העבודת ישראל, בפרשת ראה, על הפסוק 'עשר תעשר את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה', בשם הרבי רבי אלימלך מליזענסק זי"ע שדרש את המשנה בראש מסכת ראש השנה "באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה, רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים באחד בתשרי" שנרמזו במשנה זו כמה דרגות בעבודת התשובה.

לדעת תנא קמא על האדם להתנהג במשך כל השנה ביראה והתעוררות תמידית, ואילו מי שמתנהג כל השנה בדרך הכסילים ורק בהגיע אחד באלול הוא שת ליבו ל'מעשר' - רמז ליראה והתעוררות כדאיתא בזה"ק שיו"ד היא יראה, אדם כזה הריהו בבחינת 'מעשר בהמה' שאין בה דעת, וזהו 'באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה'.

אמנם רבי אלעזר ורבי שמעון סבירא להו שמעשר בהמה הוא 'באחד בתשרי'. לשיטתם אדם המתעורר לתשובה בראש חודש אלול עדיין נכלל הוא בתואר 'אדם', אבל מי שממתין בשלוות נפש עד 'אחד בתשרי' הוא ראש השנה, יום הדין, ורק אז הוא נאחז ביראה והתעוררות, הנהגה כזו היא לכלל הדעות בבחינת 'מעשה בהמה', כי לכולי עלמא חובה להתעורר לתשובה שלשים יום קודם ראש השנה.

"נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה'". התכנסנו כאן כדי להתעורר בצוותא לקראת חודש אלול, לברר מהו תפקידנו בחודש זה, להזכיר דברים הידועים ולשננם, כלשון בעל ה'מסילת ישרים' בהקדמתו 'החיבור הזה לא חיברתיו ללמד לבני האדם את אשר לא ידעו, אלא להזכירם את הידוע להם כבר ומפורסם אצלם פרסום גדול'.

ידוע כי האדם מטבעו אינו נוטה לקבל דברי תוכחה, וכפי שמצינו בגמרא (ערכין טז, ב) אמר רבי טרפון תמה אני אם יש בדור הזה שמקבל תוכחה, אם אמר לו טול קיסם מבין שיניך אמר לו טול קורה מבין עיניך, ופירש רש"י "קיסם כלומר עוון קטן שבידך, זה יכול לומר לו טול אתה עוון גדול שבידך, הלכך אין יכולין להוכיח".

ברם העצה לכך היא שיכלול המוכיח עצמו עם שומעיו, כך יתקבלו דבריו באוזניהם, ומצאו סמך לדבר בפסוק 'נחפשה דרכינו ונחקורה', כלומר נחפש ונחקור מעשינו בצוותא, ועל ידי זה 'ונח - קורה' בטלה ונחה מאליה טענת 'טול קורה מבין עיניך'. ואף אנו נלך בדרך זו, נחזור יחדיו על דברים ועניינים המובאים בספרים בענייני דיומא, חודש אלול ועבודת התשובה.

להזהיר ישראל שיעשו תשובה

ב'טור', ריש הלכות ראש השנה (סימן תקפא) פתח וזה לשונו: תניא בפרקי רבי אליעזר, בראש חודש אלול אמר הקב"ה למשה עלה אלי ההרה, שאז עלה לקבל לוחות אחרונות והעבירו שופר במחנה, משה עלה להר שלא יטעו עוד אחר עבודה זרה, והקב"ה נתעלה באותו שופר שנאמר (תהלים מז, ו) עלה

את הכיסופים והתשוקה הזו ינצור היטב בליבו, 'וצרת הכסף בידך', עד אשר יזכה לבהירות אמתית 'והלכת אל המקום אשר יבחר ה', עכת"ד.

מעלת הכיסופין לחזור בתשובה

והנה יש לדקדק בדברי ה'עבודת ישראל' ולדעת מה תועלת יש בעצם הכיסופין לשוב בתשובה, מהו עניינם, הרי התכלית היא לשוב בתשובה בפועל, לסור מרע ולעשות טוב, מה מועילים אם כן השאיפה והרצון לכך גרידא?

ויבואר על פי מה שאמרו חז"ל (מכות יב) 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו'. ודייק שם המהרש"א מהו הלשון 'מוליכין' אותו, לשון רבים, למה לא אמרו 'מוליך אותו' והיינו הקב"ה שמוליכו. ומבאר המהרש"א דהנה כידוע מכל מחשבה, מכל דיבור ומעשה שעושה האדם בהאי עלמא, נברא בשמים מלאך לפי עניינו, לטוב או למוטב.

המלאך שנברא מכוח מחשבותיו ומעשיו, מלווה את האדם בדרכיו ומקדם אותו למקום שמחשבתו נושאת אותו. ולכן אמרו חז"ל 'בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו' - מי הם המוליכין? אלו אותם המלאכים שנבראו מרצונו ומחשבותיו ללכת בדרך זו, הם מוליכים ומציעים אותו בדרך אשר בחר, כי הבחירה היא לעולם בידו כמו שאמרו 'הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים'.

ביסוד זה ניתן להבין את גודל ערכם וחשיבותם של הכיסופין וההשתוקקות לתשובה. אדם הנכסף לשוב לבוראו ולעשות תשובה, גם אם עדיין, לפי שעה, אין הדבר בידו ועוד דרך ארוכה לפניו, מכל מקום אותם המלאכים הטובים שנבראו מעצם המחשבה והרצון לשוב בתשובה, המה יוליכוהו ויביאוהו בסופו של דבר לידי תשובה שלימה אמתית.

לפי דברי המהרש"א האלו יתפרש גם כמין חומר מאמרם ז"ל (יומא לח ב) 'הבא לטהר מסייעין אותו', ואף כאן נקטו חז"ל לשון רבים מאותו הטעם לעיל, כי אדם החפץ ורוצה להיטהר ולהתקרב לבוראו, אזי מכוח אותן המחשבות הטובות נבראים מלאכים טובים, והם עצמם מסייעים אותו ומביאים אותו לידי טהרה.

טהור ונקי ומזוכך

ובספה"ק 'אוהב ישראל' פרשת ראה, ד"ה עשר תעשר, מצינו דברים יסודיים המאירים את עבודתנו בימי חודש אלול, וזה לשונו:

"והנה נודע מספרים הקדושים אשר בחודש אלול הוא העת והזמן אשר ישיגיא האדם על דרכיו ויפקח על מעשיו אשר פעל

ועשה כל השנה כולה, ולתקן אותם בחרטה בלב ובוודוי פה ובתשובה שלימה באמת ובתמים, מיראת ה' ומפחדו והדר גאונו, ומאהבת השם יתברך בכל לב ונפש, ולמסור נפש רוח ונשמה להש"ת באמת, ולקבל על עצמו באמת אשר מאז והלאה יהיה דבוק אך ביראת הש"י כל היום וכמבואר בספרים הקדושים".

ושואל ה'אוהב ישראל', מדוע נבחר דווקא חודש אלול מבין כל חדשי השנה כזמן תשובה והתעוררות לכל? על כך הוא משיב בלשון קדשו: "יש לומר טעם אחד כדי שכל אחד ואחד מישראל יבוא ליום הדין הגדול והנורא כזה, בראש השנה ויום הכיפורים, טהור ונקי ומזוכך ומצוחצח מכל סיג, בכל מעשיו ודיבוריו ומחשבותיו וכל חושיו" עכ"ל"ק.

סיכוי גדול יותר מנמלה

וראיתי בעניין זה בספרי בעלי המוסר על הפסוק במשלי (ו, ו) "לך אל נמלה עצל, ראה דרכיה וחכם, אשר אין לה קצין שוטר ומושל, תכין בקיץ לחמה, אגרה בקציר מאכלה", ובמדרש (דברים רבה, פרשת שופטים, ה, ב) הקשו מדוע ראה שלמה להטיף מוסר לעצל דווקא מן הנמלה? וזה לשון המדרש:

"רבנן אמרי הנמלה הזו שלשה בתים יש לה ואינה כונסת בעליון מפני הדלף, ולא בתחתון מפני הטינה, אלא באמצעי. ואינה חיה אלא ששה חדשים, למה שמי שאין לו גידים ועצמות אינה חיה אלא ששה חדשים, וכל מאכלה אינה אלא חיטה ומחצה, והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שמוצא חטין ושעורין ועדשים.

"אמר רבי תנחומא וכל חייה אינה אלא חיטה ומחצה, והיא כונסת את אלול, ולמה היא עושה כן? שאמרה שמא יגזור עלי הקב"ה חיים ויהיה לי מוכן לאכול. אמר רבי שמעון בן יוחאי מעשה היה ומצאו בבור שלה שלש מאות כור מה שמכנסת מן הקיץ לחורף. לפיכך אמר שלמה לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אף אתם התקינו לכם מצות מן העולם הזה - לעולם הבא".

ממדרש זה למדו בעלי המוסר לקח נורא לעבודת ימי חודש אלול. על כל אדם לערוך לעצמו חשבון פשוט ביותר, הגע בעצמך, אם הנמלה הזאת שכל ימי חייה אינם עולים על חצי שנה, למרות זאת מטה היא את שכמה ואוגרת מזון לאורך ימים ושנים, וכל זה משום מה? בגלל ספק רחוק וקלוש, כולי האי ואולי "שמא יגזור עלי הקב"ה חיים", בניגוד לדרך הטבע.

אמור מעתה, האדם שסיכויי להיחתם ביום הדין לחיים טובים וארוכים - גדולים פי כמה וכמה מהנמלה, על אחת כמה וכמה שמחובתו להתכונן ליום הדין במלוא המרץ, לאגור עוד ועוד מעשים טובים,

להתעורר ולשפר את מעשיו, לומר לעצמו 'גם אם הרעתי את מעשיי, הרי עדיין הסיכוי להיכתב בספר חיים טובים קיים, והוא גדול בהרבה מסיכוייה של נמלה ממוצעת לזכות באריכות ימים, אולי אם איטיב את מעשי ואעשה הכנה טובה בימי חודש אלול ישפיע הדבר על גור דיני שייצא לטובה, כלום אין כדאי לעמול בגין סיכוי שכזה?!'.

חודש אלול - מתנה טובה

וכבר אמר הרה"ק החידושי הרי"ם זי"ע שחודש אלול כולו הוא מתנה טובה שנתן הקב"ה לישראל כדי שיתכוננו בו כראוי לקראת יום הדין - ראש השנה. ומשל למה הדבר דומה, לאנשי הצבא היוצאים לשדה הקרב חמושים בנשק וכלי זין. כאשר הם כבר נמצאים בעיצומה של מלחמה, אז כבר מאוחר מדי להתאמן וללמוד כיצד להפעיל את כלי הנשק.

כשנמצאים בחזית צריכים כבר לדעת היטב להשתמש בכלי הזיין, בקשת וברומח, את כל ההכנות והאימונים חייבים לעשות קודם, בטרם היציאה למלחמה. כך גם בנוגע לראש השנה שהוא כיום קרב לכל דבר, בעיצומה של מערכה, בשלב זה כבר מאוחר מדי להתחיל ללמוד ולהתכונן, כעת צריכים כבר להיות מוכנים היטב.

לפיכך נתן לנו הקב"ה את ימי הרצון של חודש אלול, עם ההתעוררות ורוח התשובה העילאה המושפעת עלינו מלמעלה בימי רצון אלו, כדי שננצל אותם היטב להכנה והזדככות לקראת יום הדין, להתעורר ולשוב בתשובה שלמה כדבעי, ולבוא לראש השנה מוכנים וראויים להיכתב בספר החיים.

חרטה אמתית מהי

והנה עבודת התשובה כוללת בתוכה שני חלקים, חרטה על העבר וקבלה על העתיד, וכך מצינו ברמב"ם (פ"ב מהל' תשובה, ה"ב) וז"ל: ומה היא התשובה, הוא שיעזוב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמור בלבו שלא יעשהו עוד שנאמר יעזוב רשע דרכו וגו', יתנחם על שעבר שנאמר כי אחרי שובי נחמתי, ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, עכ"ל.

כאשר אדם יושב ומתבונן כמה גדולה עבודת התשובה, עלול הוא לקבל פיק ברכיים מכובד המלאכה שלפניו, בבחינת 'זכי ירבה ממך הדרך' שהזכרנו לעיל. שני חלקי התשובה המזכרים ברמב"ם, החרטה לשעבר והקבלה על העתיד, אינם מהמלאכות הקלות שבמקדש. לא בנקל ניתן לקבל קבלה מוחלטת עד שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם'.

גם החלק השני, החרטה על העבר, אינו פשוט כלל ועיקר. מסופר על הרה"ק מהרי"ד

מבעלזא זי"ע שפעם בא לפניו אחד נגיד אחד שידו הייתה פתוחה לעניים וביקש ממנו תשובה לחטאות נעוריו. אמר לו הרה"ק הנה איתא ברמב"ם שתשובה עניינה חרטה על העבר, האם יודע אתה מהו גדר חרטה? וכדי לבאר לו פתח הרה"ק במשל.

מעשה בסוחר ממולח שהגיע ליריד ובידו סחורה מבוקשת שרבו עליה קופצים. ראה הסוחר שסחורתו כה מבוקשת, עמד והעלה את מחירה והתמהמה מלמכור אותה, בין כך ובין כך נפתחו ארובות השמים והחל לרדת גשם עז ללא הפוגה. הגשם הכבד שיבש את הדרכים ומנע מסוחרים נוספים לבוא ליריד. סחורתו המשיכה להאמיר, אך הוא עדיין אינו מוכר אותה.

חלפו כמה ימים והגשם חדל מרדת, השמים התבהרו והדרכים נפתחו, למחרת הגיעו ליריד סוחרים נוספים ובידיהם מאותה סחורה מבוקשת, על אתר צנח מחירה של הסחורה פלאים והוא נאלץ למכור אותה בסכום פחות בהרבה. שווה בנפשך, פנה הרה"ק לאותו עשיר, כמה גדולה הייתה

חרטתו של אותו סוחר שלא מכר את סחורתו כשהייתה בשיא היוקר, כך גם עליך להתחרט על חטאיך, זהו גדר החרטה המבואר ברמב"ם.

תשובה בכוח התורה

והנה חרטה כה עמוקה ואמתית היא דרגה נשגבה ביותר, מה יעשה אם כן אדם מן השורה המבקש לשוב בתשובה שלמה ולהתקרב לבוראו? את התשובה על שאלה זו השיב הרה"ק מבעלזא עצמו באוזני אותו נגיד, וכה אמר לו: "אינני יודע אם תגיע אי פעם לידי חרטה עמוקה שכזו, אבל ישנה דרך נוספת למרק את העברות והחטאים, והיא באמצעות לימוד התורה, על ידי לימוד התורה אפשר לתקן הכל, עכ"ד.

יסוד גדול זה שהתורה הקדושה בכוחה למרק את האדם מעברות שבידו ולהביאו לידי תשובה, מבואר הוא כבר בדברי רבנו האלשיך הקדוש, על הפסוק בפרשת נצבים 'כי קרוב אליך הדבר מאוד בפיוך ובלבבך לעשותו', וזה לשונו:

"כי קרוב אליך הדבר מאד - שהוא הלימוד בבית המדרש שאמרת לך לעמוד נגד יצרך, שהוא אם פגע בכ מנוול זה משכהו לבית המדרש, וזהו אומרו 'בפיוך' שהוא הלימוד, ועל ידי כן יטהר 'לבבך' ממחשבות רע ויטפל בטוב לעשותו בפועל וכו', כי על ידי עסק התורה נעשה בזכות התורה סיניגור, הוא כוח קדוש המכניע את היצר הרע ומאליה תבוא המצוה שלמעלה - היא התשובה", עכ"ל.

ורמז ליסוד זה דרשו בספרים מהפסוק 'קחו עמכם דברים ושובו אל ה' - אין דברים אלא תורה, והיינו שעל ידי שתלמדו ותעסקו בדברי תורה תזכו לשוב בתשובה אל ה', כי כאמור בכוח לימוד התורה ניתן לשוב ולתקן הכול.

על כל אחד מעמנו לדעת אפוא שכל מצבו ועתידו תלויים בלימוד התורה. בכוח התורה יכול הוא לתקן ולזכך עצמו מן הקצה אל הקצה. יש להניח אם כן בצד את כל החשבונות והחששות המסיחין דעת ולשקוע בלימוד התורה, מתוך ידיעה איתנה שהתורה הקדושה היא הפתח, היא היסוד וההתחלה לכל עבודת התשובה ותיקון המעשים.

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עשו כל ישראל תשובה, ואיתא (ע"ז ד.) 'לא היו ישראל ראוין לאותו מעשה אלא להורות תשובה', ולפיכך כשיהודי שב בתשובה בחודש אלול באים נשמות דור דעה לחזקו ולאמצו, וזה שייכות ענין זה לראש חודש אלול, עכ"ד.

והנה ענין זה שכלל ישראל עשו תשובה בימים אלו, איתא בטור (או"ח סי' תקפא ס"א): "בפרקי דרבי אליעזר בראש חודש אלול אמר הקב"ה למשה עלה אלי ההרה, שאז עלה לקבל לוחות אחרונות, והעבירו שופר במחנה, משה עלה להר שלא יטעו עוד אחר עבודה זרה וכו'. לכן התקינו חכמינו ז"ל שיהיו תוקעין בראש חודש אלול בכל שנה ושנה וכל החודש כדי להזהיר ישראל שיעשו תשובה".

העולה מזה שיסוד ושורש התעוררות התשובה בחודש אלול הוא מכוח התשובה שעשו עם ישראל במדבר, שהתעוררו אז בימי חודש אלול ע"י תקיעות השופר לשוב בתשובה ולשפר מעשיהם ולא לטעות אחר עבודה זרה. וכוח זה של התעוררות תשובה מתחדש בכל שנה ושנה בחודש אלול ומסייע לדופקי בתשובה.

והנה כתב בספר הקדוש 'מגן אברהם' להמגיד מטריסק (פ' ראה) 'רא"ה רמז לנוטריקון ראה החודש אלול אשר אני נותן לפניכם היום, ואין היום אלא ראש השנה, שאני נותן לפניכם את חודש אלול לפני ראש השנה שתעשו בו תשובה וכו', עכ"ק.

אמרי קודש

שוה"ט ליל שבת קודש פר' ראה בית שמש, תשפ"ב

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלוהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום והקללה אם לא תשמעו וגו'. כבר נתקשו המפרשים (רבינו בחיי, אלשיך ועוד) בטעם שינוי הלשון, שעל הברכה נאמר "אשר תשמעו" בלשון ודאי, ולעומת זאת בקללה נאמר בלשון ספק "אם לא תשמעו".

ונראה לבאר בהקדם דברי העבודת ישראל (פ' ראה): "ראה אנכי נותן לפניכם. במדרש (דב"ר ד) אמר ר' חגי ולא עוד שנתתי לפניכם שני דרכים אלא שנכנסתי לכם לפני משורת הדין ואמרתי (דברים ל, יט) ובחרת בחיים וכו', פירוש ענין התשובה, כי הבורא ב"ה ברא שני דרכים היצר הטוב והיצר הרע אשר המלחמה כבדה מאוד, וכמעט אין בכח האדם לכבוש היצה"ר רק על פי סיוע וכח השי"ת שמסייע לאדם לבחור בטוב. והסיוע ה' על פי מאמר הקב"ה שאמר 'ובחרת בחיים', שמכיון שאמר ובחרת בחיים עשה רושם שיהיה כח ועזר לאדם לבחור בחיים והטוב, עד כאן.

ועל פי דבריו הקדושים יבוארו גם דברי הכתוב "את הברכה אשר תשמעו", דמאחר שהשי"ת ציוונו לשמוע בקולו ולשמור מצוותיו, הא גופא עצם הציווי כבר נותן ליהודי את הכוחות והסייעתא לשמוע בקול

ה' וללכת בדרך הטובה והברכה, וכדברי העבודת ישראל, ועל כן שפיר מצי קרא לקבוע ולומר בוודאות 'אשר תשמעו'.

את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלוהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום והקללה אם לא תשמעו וגו'. כבר הזכרנו את קושיית המפרשים למה נשתנה מאמרו יתברך בברכה בלשון ודאי "אשר תשמעו", ובקללה בלשון ספק "אם לא תשמעו".

ונראה לבאר עוד על פי דברי החידושי הרי"ם' בספר הזכות (ראש חודש אלול) שמביא דהאר"י ז"ל בעת שבא לפני הרב ר' שמואל אוזידא בעל ה'מדרש שמואל', קם מלפניו והרבה לו כבוד, וחקר רבי חיים ויטאל זצ"ל, ואמר לו שעשה מצוה שהיה רבי פנחס בן יאיר רגיל לעשותה, ונתחברה נשמתו עמו לעזרו, ומפניו עמד האר"י ז"ל.

ומסיים החידושי הרי"ם, לזאת נראה כשאדם עושה גמילות חסדים כראוי מתחבר עמו אברהם אבינו, ומזה בא רפואה על ידי ביקור חולים (עי' נדרים לט) שעל ידי גמילות חסדים בא עמו נשמת אברהם אבינו, שכשחולה רואה אותו מתרפא כמו שאמרו חז"ל (ב"ב טז) אבן טובה הייתה תלויה בצווארו של אברהם שכל הרואה אותו מיד מתרפא, ע"כ.

ובספר 'אמרי אמת' כותב על זה, שאלתי את אדוני אבי ז"ל [ה'שפת אמת] מה ענין זה לראש חודש אלול. והשיב, כי הנה בימים אלו

נמצא שפרשה זו "פרשת ראה", נרמז בה להתעורר ולהכין עצמינו לתשובה בחודש אלול כדי שנזכה לבוא זכאים ליום הדין של ראש השנה הבא עלינו לטובה.

ובזה יבואר היטב לשון הכתוב 'ראה אנכי נותן לפניכם היום', והכי קאמר קרא, 'ראה', כאשר יהודי מתבונן ורואה שהנה הוא כבר עומד בחודש אלול, וכפי שנרמז הדבר בתיבת ראה - 'ראה ה'חודש אלול, וכדברי המגיד מטריסק ז"ע.

ומתוך התבוננות זו הוא מתעורר לתשובה והתקרבות להשי"ת ומתחזק בעבודתו ית' בימים אלו ומכין עצמו כראוי לראש השנה 'אשר אנכי נותן לפניכם היום' - ואין היום אלא ראש השנה.

אזי מבטיחה לו התורה הקדושה שיזכה בוודאי ל'הברכה אשר תשמעון', שבוודאי יזכה לשוב בתשובה שלימה ולשמוע לדבר ה', כי בימים אלו כל מי שעושה תשובה יש לו סיוע מכוחם של הצדיקים הקדמונים שכבשו (האבן אויס געטראט'ן) לנו את דרך התשובה בימי חודש אלול, וכדברי החידושי הרי"ם.

פתוח תפתח את ירך לאחריך לענייך ולאבייך בארצך. נתקשו המפרשים מהו כפל הלשון, פתוח תפתח, והנראה בפשטות על פי מה שכתב בספר 'קורא מראש' (להרה"ק ר' אהרן שמואל כ"ץ מסטעפין זי"ע, תלמיד המגיד ממעזריטש זי"ע) זול"ק:

ושמעתי בשם מורי הרב החסיד מוהר"ר דוב

בער זצללה"ה שאמר 'ה' צלך על יד ימינך', כי הצל עושה כמו שעושה האדם אם הוא פותח ידו גם הצל פותח וכן להיפך, וזהו שהש"י הוא כביכול 'על יד ימינך', כמו הצל אם תפתח ירך גם הוא יפתח לך ידו להשפיע לך ברכה ודפח"ח, וזה יש לומר שאמר 'פתוח תפתח את ירך', ויתפרש מילת 'את' כמו 'עם', פירוש עם ירך, דהיינו פתיחת ירך תפתח פתיחה למעלה שישפיעו לך ברכה, עכ"ל"ק.

ומבואר בדבריו ד'פתוח' קאי על האדם, היינו שאם אתה האדם פותח את ירך ונותן לעניים, בזה 'תפתח' את השפע מלמעלה, שאף הקב"ה יתנהג עמך במידה זו ויפתח לך את אוצרו הטוב בשפע ישועה ורחמים ומילוי כל משאלותיך, וזהו כפל הלשון בפסוק.

פרשת ראה, ליזענסק, תשע"ז

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו וגו'. וברש"י, אשר תשמעו - על מנת אשר תשמעו ע"כ. הנה בדרך כלל 'על מנת' היינו שעל ידי זה ייעשה הדבר, ויש להבין כוונתו כאן.

והנה איתא ב'נועם אלימלך' (ליקוטי שושנה, בתחילתו) על הפסוק בתהלים 'גייע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך', ואמרו חז"ל 'אשריך בעוה"ז וטוב לך בעוה"ב', ומבאר כי מה שטוב לצדיק בענייני העולם הזה, הוא הכול כדי שיבא ע"י לעוה"ב כי הדברים הצריכים

לעוה"ב המה התורה והמצוות, והם אינם יכולים להיעשות ולהיפעל אם לא שיש לו כל צורכי עוה"ז בריווח.

למשל הכנסת אורחים סוכה ואתרוג ציצית מזווה אשה ובנים וכדומה להם, לזה צריך הכל שיהי' להצדיק מעות בריווח, וזהו 'אשריך', פי' מה שיש לך טוב בעוה"ז, אינה עיקר הכוונה כי אם 'וטוב לך' - לעוה"ב, ולזה נאמר אשריך שפירושו דרך ונתיב לבוא על ידו לעיקר טובת עוה"ב, וק"ל, עכ"ל"ק.

ולפי זה יבואר גם כאן הכתוב 'את הברכה אשר תשמעו', היינו לשון דרך ונתיב כנ"ל, שהברכה - השפע בענייני עוה"ז, היא הדרך והשביל שעל ידי זה נזכה להגיע ל'אשר תשמעו'.

ולפי זה מיושב מה שהקשו רבים למה בברכה כתוב 'אשר תשמעו' ובקללה 'אם לא תשמעו', ולא נאמר אשר, אך להאמור לא תיקשי דהא 'אשר תשמעו' דכתיב בברכה הוא דרך, שיהיה לאדם מנוחת הדעת וישוב הדעת לעבוד את ה' ולשמוע בקולו, אך בקללה לא שייכא הא מילתא.

(למחרת ביום ראשון הוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א): והנה איתא בספה"ק שהשי"ת נותן ליהודי בהקפה, אף שאין מגיע לו מן הדין, על מנת שיפרע לאחר מכן כשייטיב מעשיו, ויש לרמז הדבר בפסוק (תהלים קה, מד) 'יתן להם ארצות גוים ועמל לאמים יירשו בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו הללויה', היינו שהקב"ה נותן לאדם את התנאים הדרושים לו, אף שעדיין אי"ז מגיע לו, כדי שיוכל לעבוד את ה' ולשמור תורתו.

קיצור שו"ע

ג' סעיפים בכל יום

כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שב"ק ראה כ"ה אב ה'תשפ"ג

סעיף כא.

הואיל והזכיר קרבן מוסף ואמר שקר לפני המקום ברוך הוא.

סעיף כג.

אם טעה בתפלת יום טוב, שהיה לו לקחתם: מקדש ישראל והזמנים וחתם: מקדש השבת, אם חזר בתוך פדי דבור ואמר: מקדש ישראל והזמנים יצא, ואם לאו צריך לחזור ולהתחיל: אתה בחרתנו.

האמצעיות הוא רצה נא במנוחתנו, והיא שוה בכל התפלות.

סעיף כב.

במה דברים אמורים, בתפלות ערבית שחרית ומנחה, אבל בתפלת מוסף אם התפלל במקומה תפלה אחרת לא יצא, הואיל ולא הזכיר קרבן מוסף וכן אם במקום ערבית או שחרית או מנחה התפלל מוסף, לא יצא,

"החזקת תלמידי חכמים עמלי התורה מתוך הדחק הוא מעשר כספים המעולה ביותר"

קח זכות ותרום לרשת הכוללים אברכים מצויינים

'חדוותא דרבי שמעון'

ע"ש כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

בבית מדרשינו הגדול ובבית מדרשינו ברמה ד'

מהם מורי הוראות מרביצי תורה ות"ח מופלגים עמלי תורה מתוך הדחק

זכות התורה ורבותינו הק' יעמוד לכם להתברך בכל מיילי דמיטב ולכל מיני ישועות ורפואות, זיווגים הגונים, זרע של קימא ונחת מכל יוצ"ח

לתרומות בנדרים פלוס ע"ש 'אהל מועד' או אצל הרה"ח ר' אהרן לוסטיג שליט"א - משב"ק

עובדות וסיפורי קודש

על הגאון הקדוש רבי **יעקב ישראל קניבסקי** זצוק"ל
הסטייפלער בעל ה'קהילות יעקב'

ב'לחיים טיש' שהתקיים ביום כ"ג באב תש"ע, לאחר תפילת שחרית והנחת תפילין לנער בר מצוה,

נענה כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א:

את האוזן במשמעות של "נצח נצחים". והוא שיצייר בשכלו אילו היה כל העולם כולו מן הארץ עד שמי השמים מלא גרגירי חול הדקים אשר שק אחד מהם יכיל מיליונים רבים של גרגירים, ובכל מיליון שנה היה נחסר גרגיר אחד, אשר על פי חשבון זה אי אפשר כלל וכלל בשכל אנושי לתפוס ולשער אפילו אפס קצהו של אריכות הזמן הנורא עד שיכלו כל הגרגירים מכל העולם, והנה כל הזמן הארוך הזה איננו אפילו כטיפה מן הים מול נצח סלה ועד אשר הוא עוד כהנה וכהנה לאין שיעור.

כאשר שם האדם חשבון זה מול פניו, אזי יודע הוא בנקל את אשר לפניו, אז יודע הוא להעריך נכונה כל רגע ורגע שהוא זוכה לשבת בבית המדרש ולהגות בתורה הקדושה, וגם אם הוא נאלץ לצאת מביהמ"ד לענייניו, יזדרז ככל הניתן וישוב להסתופף בהיכל ה', זוהי הדרך המביאה לחיי נצח בעולם הבא (שיחת קודש ג' ניסן תשע"ו).

קשים בתחילתם ומצליחים בסופם

ישנם בחורים שיש להם שברון לב, כאשר עושים חשבון שאין להם את הכישרונות שיש לחבריהם, אם מפאת זיכרון חלש, או שאין להם תפיסה מהירה, והלימוד בא להם בקושי והתאמצות, ועושים חשבון שממילא לא יצמחו גדולים בתורה כמו אחרים שהתברכו משמים בכישרונות גדולים.

אך לאמתו של דבר חישוב זה בטעות יסודו, כי העיקר ויסוד ההתעלות בתורה הוא הרצון והחשק הפנימי, וזה אינו תלוי כלל בכישרונות אלא בהתעוררות הלב. בחור הרוצה ושואף בכל לבו לגדול ולצמוח בתורה, אף אם לא ניתן בכישרונות רבים, אם יתמיד ברצונו וחשקו יזכה בעז"ה בלא ספק לגדול לאילנא רברבא.

וכמו שכתב המאירי, והביאו הסטייפלער ב'חיי עולם' פ"ג, על הפסוק במשלי (יג, יא) 'הון מהבל ימעט וקובץ על יד ירבה וכו', ובענין החכמה תפרשהו וכו' שלא יתירשלהתייאש מצד ראותו קושי לבבו ומיעוט הבנתו. כי כמה פעמים ראינו אנשים קשים בלימודם מתחילתם, ומצליחים בסופם עם רוב התמדתם ושקידה מעט מעט". (שיחת קודש 'ממות ועבודת ימי הספירה')

משום מה לא התקבלו הדברים על דעתן וכמה שהסבירו להם שזהו דרכו ומנהגו וכו' לא הסכימו לצאת מהבית בידיים ריקות ועמדו בתוקף על רצונם להיכנס אליו ולהתברך מפיו, וכמובן שהדבר גרם להמולה רבה בבית.

כשמע זאת הגרי"ד גרוסמן שליט"א ניסה מיד לטכס עצה ולמצוא פתרון לעניין זה, והציע שכל אחת מהקבוצה תכתוב את בקשתה על קוויטל כללי והוא יכניס את הקוויטל שלהן אל הסטייפלער לברכה, ההצעה התקבלה על דעתן וכן עשו ונכנס הגרי"ד עם הקוויטל שלהן להגישו.

ותיאר הגה"צ רבי ישראל גרוסמן כי כשמע הסטייפלער שמבקשים להגיש לו פתקא שכתבו נשים הזדעזע מאוד וקרא מנהמת ליבו בחרדה גדולה: "מה אתם רוצים להכשיל אותי לקרוא כתב של נשים?!"... והיה קולו והקפתו כה נוראים כאילו שהיו מבקשים להכשילו בעבירות חמורות שבתורה.

כיון שגם פתרון זה לא התקבל, ניסה הגרי"ד גרוסמן למצוא דרך אחרת לפייס ולהניח את דעתם כדי שיזכו שהקוויטל עם בקשותיהם יובא לפני הסטייפלער ויברכם, עד כי לבסוף עלה לו ברעיונו והציע לסטייפלער שיניחו סדין על הפתקא, והסטייפלער ניח ידיו על הסדין שעל הקוויטל וכך יברכם.

ונחה דעתו של הסטייפלער וכך הוה שהניח ידיו על הקוויטל וברכם.

זכותו יגן עלינו.

משלו של החיי עולם'

החכם עיניו בראשו לחשב שכר תורה כנגד הפסדה, עבור כל תיבה ואות של לימוד התורה ישולם שכרו יותר מכל חיי עולם הזה, וכל חפצי עולם הזה יחדיו לא ישוו לתענוג ושכר אות אחת בתורה בעוה"ב, וכל אות ותיבה ודפים מצטרפים לחשבון גדול, ומי שטרח ועמל בתורה בעוה"ז יאכל לעוה"ב בעולם שכולו טוב ולעולם שכולו ארוך, ושכרו יהא שמור אתו לנצח נצחים.

וכדי לקבל מושג מה בענין חיי נצח לעולם הבא, עד כמה שהשכל האנושי מסוגל להשיג, כבר הביא הסטייפלער' בספר 'חיי עולם' (פרק ה) משל נמרץ בשם בעלי המוסר לשבר

היום יומא דהילולא של הגאון רבי ישראל יעקב קניבסקי בעל הקהילות יעקב זצוק"ל.

כ"ק מרן אדמו"ר ז"ל זי"ע שמע ממנו שיעורים בשיבת "בית יוסף", ושמעתי מאדמו"ר שבהיותו עדיין בחור צעיר, שימש אז הסטייפלער כר"מ בשיבת בית יוסף ואז עדיין לא פקיע שמיה ולא נודע לרבים וישבו והשתתפו אז בשיעורו רק כשלושה בחורים, והתבטא אדמו"ר שהוא היה לו שכל וישב והאזין לשיעוריו.

בא לבקש סליחה מנער

ראיתי פעם סיפור שמספרים, שפעם אמר הסטייפלער שברצונו להשתתף בשמחת בר מצוה של נער מסוים, והיה זה לפלא שכן לא היה דרכו להשתתף בשמחת בר מצוה, וכשהגיע לבר מצוה ביקש מחילה מנער הבר מצוה על שגער עליו פעם על איזה ענין, והטעים מדוע לא ביקש ממנו מחילה עד עתה משום שכל זמן שהוא קטן לא היה בר מחילה, ותיכף שנכנס לעול מצות ונהיה לגדול ובר מחילה בא לבקש ממנו מחילה, והיה לו 'עול' מזה עד עתה והיה מצפה שיהיה הנער בר מצוה ויהא בר מחילה.

הניח ידיו על הקוויטל המכוסה וברך

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ביקש מהמשב"ק הרה"ח ר' נח שליט"א לספר הסיפור מה ששמע מהגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פנינסק קארלין ובעל שו"ת 'הליכות ישראל' שהיה עד נוכח בשעת מעשה.

וסיפר הרה"ח ר' נח שליט"א שפעם אחת נכנסו הגה"צ רבי ישראל זצ"ל ובנו שיבדלחט"א הגה"ח רבי יצחק דוד גרוסמן גאב"ד מגדל העמק אל הגה"צ בעל ה'קהילות יעקב'. והנה בעת שהיו בחדר הפנימי אצל ה'קהילות יעקב, שמעו קול המולה מהחדר החיצון והיה הקול הולך וגדול במשך איזה זמן.

יצא הגרי"ד גרוסמן לחדר החיצון לברר ולעמוד על סיבת הדבר, ונתברר שהגיעה לכאן קבוצת נערות בעלות תשובה ומבקשות להיכנס אל הסטייפלער להתברך בברכותיו, אך כשהגיעו אל הבית אמרו להם שדרכו בקודש של הסטייפלער שלא לקבל נשים בשו"א.

02-374-30-10
1718-506-9119 בחו"ל

לימוד הלכה יומית כתקנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
ג' סעיפים ליום בקיצור שולחן ערוך - ניתן לשמוע בקול לעלוב

"איך בין א ירושלימער"

עובדות יקרות מתקופת 'סביון' | יריעה מיוחדת על משכנות קדשו של רביה"ק אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע לאורך שנות הנהגתו בקודש || שיחה עם הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א ממעתיקי השמועה בחצה"ק והרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א נאמן בית רבוה"ק {פרק חמשה עשר בסדרה}

ה'שליח' של הרה"ק מסאטמאר בסביון

מספר הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א: את הסיפור הבא שמענו כמה פעמים מרבינו זי"ע עצמו בקצרה:

בימי מגוריו של רבינו בתל אביב, ברחוב 'מרכז בעלי מלאכה'. באחד הימים הגיע לבקרו הרה"ק בעל ה'דברי יואל' מסאטמאר זצוק"ל בביתו ובין השיחין שח בפניו רבינו שאבותיו הק' מלעלוב לאחר שעלו לארץ ישראל, הדרו שלא לצאת מארץ ישראל ולגור בחוץ לארץ.

שאל אז הרה"ק מסאטמאר את רבינו והרי זקינכם הרה"ק ר' דוד צבי שלמה זי"ע נסע לחו"ל להסתופף אצל ה'בית אהרן', והשיב רבינו "צו א רעבין איז עפעס אנדערש - לנסוע לרבי זהו דבר אחר".

שוב שאלו הרה"ק מסאטמאר הרי אביכם (רביה"ק אדמו"ר הרשנ"נ זי"ע) גם נסע לחו"ל, והשיב לו רבינו שגם נסיעתו של אביו לחו"ל הייתה כדי להסתופף בצל רבו הרה"ק ה'ינוקא' מקארלין זי"ע.

באותם ימים התכונן הרה"ק מסאטמאר לנסוע באמריקה, היות והשתרגו עליו חובות גדולים ועצומים של כספי צדקה שנטל על עצמו לתמוך בניצולי המלחמה שהגיעו בחוסר כל וכו', אך בשמעו את הדברים האלו יוצאים מפי רבינו החל הרה"ק לשקול בדעתו מחדש את כל תכנית הנסיעה לאמריקה, עד ששלח שליח מיוחד אל רבינו לתל אביב לשאול האם התכוון לרמוז לו בדבריו שלא ייסע לארה"ב.

רבינו השיב מיד שחלילה לא התכוון לרמוז שום דבר להרה"ק מסאטמאר ולא הזכיר את הדברים אלא בדרך שיחה על דרכי אבותיו הק', ולא למעשה.

לימים, כשסיפר על כך רבינו הפליא והשתומם ממש מכך שהרה"ק מסאטמאר זי"ע התחשב בדעתו וחשב לשנות תכניתו בעקבות דבריו, בגודל ענוותנותו לא היה מסוגל להבין איך ייתכן שאותו גאון וקדוש עליו נמלך והתחשב בדעתו, ע"כ.

את הסיפור הזה כאמור שמענו מרבינו, אך הנה בתקופת 'סביון' שמענו את חלקו השני

של הסיפור בתוספת פרטים והרחבה, ומעשה שהיה כך היה:

בירושלים לפני שמונים שנה היה יהודי נכבד ושמו הרה"ח ר' מנדל אקרמן ז"ל, שהיה איש אמיד ובעל יכולת והיה מקורב מאוד להרה"ק רבי שלמה מזוועהיל זי"ע. בתקופת השואה כשהתחילו הפליטים להגיע מאירופה נתן ר' מנדל סכומים נכבדים להרה"ק ר' שלומק'ה שפעל להקים מסגרות תורניות עבור אותם בחורים פליטים.

אחת מאותם מסגרות תורניות היה שיעור יומי בגמרא שנמסר על ידי רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע בבית המדרש 'קהל חסידים' בבתי וורשה לבחורים פליטי שואה.

אני שאבדלחט"א עוד הכרתי כמה מאותם תלמידים שלמדו בשיעורו של רביה"ק, אחד מהם היה הרה"ח ר' משה אריה הלפרט ז"ל מחסידי סאטמאר בירושלים. זכורני שפעם הגיע ר' משה אריה לשולחנו הטהור של רביה"ק ה'ברכת משה' וכשראהו רביה"ק פנה ואמר לו בחביבות "משה אריה, געדענקסט נאך די 'עצמות יוסף' וואס מהאט אריין געארבעט אין תוספות ד"ה 'וירק בדרך אחד' - האם אתה זוכר עוד את העצמות יוסף שעמלנו והתיגענו אז בדבריו על התוספות בריש קידושין (ג', א) ד"ה 'מה ירק דרכו ליגדל על כל מים?!'". (יהודי נוסף שהכרתי מאותם תלמידים היה הרה"ח ר' שלמה וילהלם ז"ל מבני ברק שאף הוא נמנה על שומעי לקחו של רבינו).

לר' משה אריה זה היה אח (שכעת איני זוכר את שמו הפרטי) שזכה לשמש את הרה"ק מסאטמאר בשנות מגוריו בירושלים. במשך השנים נודע לי שהוא היה השליח בשעתו בין הרבי מסאטמאר לרבינו.

והנה באחד הימים בתקופת 'סביון' מגיע יהודי לא מוכר ומבקש להיכנס אל רבינו באומרו "אני תלמיד של הרבי מהשיעור בבתי וורשה, שמי הוא הלפרט". שאלתי אותו "האם אתה לא היית השליח של הסאטמאר רב אל רביה"ק בשעתו, כשרצה לנסוע לארה"ב?", השיב לי אותי יהודי בחיוב, אכן כן, אני הייתי השליח.

ביקשתי לשמוע מפיו בדיוק מה אירע באותה

שליחות, וסיפר לי גופא דעובדא היכי הוה: כשהרה"ק מסאטמאר זי"ע הגיע להתגורר לירושלים בשנות השואה, היו אז הרבה יהודים נזקקים חסרי כל בירושלים והרה"ק מסאטמאר לא היה יכול לעמוד מנגד ולראות בצערם ולווח הרבה כספים כדי לתמוך בהם ולסייע להם, והעמיס על עצמו עוד ועוד חובות, עד שהגיעו חובותיו לסך של ששת אלפים לירות שהיה סכום עצום ביותר.

ותיאר לי אותו יהודי שהמשכורת החודשית הממוצעת הייתה אז שש לירות, כך שבחישוב לימינו, מדובר בסכום השווה לקרוב לעשרה מיליון ₪, החובות העיקו מאוד על הרה"ק מסאטמאר דא עקא שבירושלים לא היו אז יהודים בעלי יכולת שניתן להתרימם לצדקה לסכומים גדולים.

אבי, מוסיף ומספר אותו יהודי בשם הלפרט, התגורר עוד לפני השואה בעיר סאטמאר והיה מבני קהילתו של ה'דברי יואל' והוא כל הזמן דיבר על ליבו של הרה"ק מסאטמאר שייסע לתל אביב לגייס כספים, שכן שם התגוררו יהודים אמידים, אך הרה"ק מסאטמאר לא רצה לנסוע לתל אביב כי היא הייתה סמל הציונות.

אך כאשר הגיעו מים עד נפש ולא יכול היה הרה"ק לשאת יותר את עול החובות, נסע לעשות שבת אחת בתל אביב, אמנם למעשה לא עלה בידו לקבץ כלל מעות לצדקה בת"א כי בשבת בדרשתו דיבר מאוד בחריפות כנגד הציונות ויהודי ת"א לא נהנו לשמע הדברים. באותו ביקור הלך הרה"ק מסאטמאר לבקר אצל גדולי ואדמו"רי תל אביב, ואני שהייתי משמשו בקודש התלויתי אליו בביקוריו אצל כל האדמו"רים.

והוסיף וסיפר לי אותו יהודי שבביקוריו של הרה"ק מסאטמאר אצל כל האדמו"רים התעוררו אז שיחות סוערות אודות שיטתו של הרה"ק מסאטמאר שלחם נגד הציונות, והיו שדנו עמו על שיטתו, אך הביקור הכי נינוח ונעים היה אצל רביה"ק ה'ברכת משה' שקיבל את פניו בכבוד גדול (וכידוע שכיבדו אז רביה"ק בכיבוד נדיר לשבת על כיסא זקינו רביה"ק הרדצ"ש זי"ע) ובאותו ביקור הזכיר

א ובעניין זה מוסיף הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א כי כידוע בכיבוד נדיר זה כיבד רבינו רק שניים מצדיקי הדור, את הרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע ואת הרה"ק מסאטמאר בעל ה'דברי יואל'. אכן הרה"ק מסאטמאר זי"ע ביקש לשמוע קודם מרבינו האם הוא עצמו נוהג לשבת על כיסא קדוש זה. כשמע ה'דברי יואל' שאף רביה"ק אינו משתמש בו כי אם בליל הסדר נמנע אף הוא מלשבת עליו.

וכדי לשבר את האוון עד כמה היה מקודש ונערץ כיסא זה אצל רבינו, אירע פעם שאורח נכבד שהגיע לבית רבינו התיישב מאליו על כיסאו של רביה"ק הרדצ"ש, מיד פנה אליו רבינו באורח יוצא דופן ואמר לו "זייט מיר מוחל סאיז מיין זיידענ'ס ביינקל איך געב נישט קיין רשות צו זיצן אויף דעם - תסלחו לי אך זהו כיסאו של זקני זי"ע ואיני נותן רשות לשבת עליו..."

בפניו רביה"ק את מנהג אבותיו הק' שלאחר שעלו לגור בארץ ישראל הידרו שלא לרדת מאר"י.

לאחר שהנסיעה לתל אביב לא הניבה כל עזרה כספית, לא נותרה בפני הרה"ק מסאטמאר ברירה כי אם לנסוע לארה"ב כדי להתרים נדיבי עם לכסות את החובות הגדולים שלקח על עצמו. אך בעקבות דבריו של רביה"ק החל הרה"ק לשקול ולהסתפק שמא נתכוון רביה"ק לרמוז לו שלא ייסע.

ואז שלח אותי אל ה'ברכת משה' לתל אביב לברר האם כוונתו הייתה הוראה למעשה, ורבינו השיב שחלילה לא התכוון לרמוז מאומה, אלא כמשיח לפי תומו היה, ואזי נסע הרה"ק מסאטמאר לאמריקה בפעם הראשונה (וכידוע שנסע אז על מנת לחזור ולא להשתקע שם).

בזכותו היה לי טשולנט לשבת קודש

בשולי הדברים יש לציין שהקשר הראשון בין רביה"ק ה'ברכת משה' ז"ע להרה"ק מסאטמאר ז"ע החל שנים רכות קודם לכן, כשנסעו יחד באנייה בשנת תרצ"ב, אז חזר הרה"ק מסאטמאר מביקורו הראשון בארץ ישראל ורבינו נסע אז לחצה"ק קארלין, באותה נסיעה הפליגו שניהם יחד באותה ספינה.

ולמים כשהיה רביה"ק מספר על אותה נסיעה היה אומר "נסעתי עם הסאטמאר רב באונייה והחייתי עצמי, כי בזכותו היה לי טשולנט בשבת קודש", כי הרה"ק מסאטמאר נסע עם פמליה ומשמשים והם הצליחו לבשל עבורו באונייה טשולנט לשבת קודש, ובזכותו היה גם לרביה"ק מאכל זה בשב"ק וכל ימי הכיר לו טובה על כך (וכבר נתפרסם בגיליונו ע"י הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א צילום של מסמך נדיר עתיק מאותה תקופה, של כל נוסעי אותה אונייה ובו מופיעים שמם של רבינו והרה"ק מסאטמאר).

ומעניין לעניין באותו עניין: כאשר קיבל רבינו את השיתוק ל"ע, התקשרתי מיד שאבדלח"ט לבנו כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע שהתגורר אז באמריקה וסיפרתי לו על מה שאירע והוספתי כי כדאי שיגיע בהקדם לארץ ישראל לראות את אביו כי מי יודע מה ילד יום.

אכן אדמו"ר ז"ע השיב לי ביישוב הדעת מופלא שכעת עדיין אינו צריך לנסוע לארץ ישראל, ונסע אז עם מניין לציונו של הרה"ק מסאטמאר ז"ע וערך שם תפילת רבים לרפואת אביו.

ועוד בעניין זה מספר הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א: בשנת תשי"ט כשביקר הרה"ק מסאטמאר זצוק"ל בארץ ישראל נפגש עמו רבינו במלון צפניה. באותו ביקור שאל הרה"ק את רבינו על מנהגו להתפלל שחרית שלא בציבור, ונענה לו רבינו מה אעשה ואין לי ציבור (שיתפלל עמי בשעה שאני מתפלל).

כעבור כמה שנים, כשביקר שוב הרה"ק מסאטמאר בשנת תשכ"ה בארץ ישראל שוב ביקרו רבינו ושוב שאלו הרה"ק אותה שאלה,

ואזי נענה והשיב לו רבינו:

"לקחת אחריות על יהודים שיתפללו עמי בשעה שאני מתפלל - עוד יכולני לקחת על עצמי, אבל לקחת אחריות על מניין יהודים שלא יאכלו בגללי עד שאני מתפלל - על זה איני יכול לקחת אחריות על כתפיי... והפליא הרה"ק מאד את תשובתו.

"כבר מאה שנה שאין בריות בעולם"

כאן, בדירתו של רבינו בסביון, התקיימו לא מעט ביקורי צדיקים שהגיעו לבקר את רבינו ולהתבשר מזיוו.

באחד הימים הראשונים לשהותו של רבינו בסביון התקיים ביקור רב רושם של כל חברי הבר"צ של העדה החרדית בירושלים עיה"ק, בראשות הגאב"ד כ"ק הגה"ק בעל ה'מנחת יצחק' זצוק"ל.

מספר הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א: הרבי ז"ע קיבל את חברי הבר"צ בכבוד מלכים ושוחח עמם אז שיחה נפלאה, במהלך הביקור הכניסו לחדר מיני תרגימא, ורבינו אף שתה עמם 'לחיים'.

בסיום הביקור, בטרם קמו ממקומם, שלף ה'מנחת יצחק' מכיסו 'א' בענטשער' - 'ברכון' וברך מתוכו ברכה אחרונה, כמנהגו לברך תמיד מתוך הכתב, והפליא רבינו מאד את הנהגתו של גאון עולם זה, בפשטות ובענווה.

כעבור תקופה הגיע הגה"צ ר' משה אריה פריינד זצוק"ל לבקר את רבינו כדי להימלך בו בעניין מסוים. במהלך שיחתם העלה הגרמ"א בפני רבינו שמא יש להתחשב בעניין זה למה יאמרו הבריות'.

לשמע שאלתו הניח רבינו את ידו בחביבות על כתפו של הגרמ"א ואמר לו בחיוך: "רבי משה אריה, שוין הונדערט יאהר איז נישט דא קיין בריות - כבר מאה שנה שאין בעולם 'בריות'... ולמים היה הגרמ"א חוזר ומספר על תשובה זו של רבינו בחיוך ובמתק לשון.

אחד מצדיקי הדור שהיה מרבה לבוא אל רבינו ולהסתופף בצל קדשו, היה כ"ק גאב"ד מאקאווא זצוק"ל בעל ה'עטרת משה', ואף כאן בשהותו של רבינו בסביון הגיע הרב ממאקאווא לבקרו כמה פעמים.

ועל כך מספר הרה"ח ר' שמחה שליט"א: בתקופה הראשונה לשהותו של רבינו בסביון כשהגיע גאב"ד מאקאווא לבקרו נענה רבינו באוזניו: בבחרותי למדתי הלכות 'תערובות' בירה דעה אצל הגאון החסיד ר' פישל דיין - ברנשטיין זצ"ל מירושלים עיה"ק (לימוד היה זה לבקשתו של זקנו כ"ק מרן אדמו"ר הרדצ"ש ז"ע שביקש מהג"ר פישל ללמוד באופן מיוחד עם רבינו ועם בנו הגה"ח ר' יעקב חנניה ברנשטיין זצ"ל שהיה נער בן גילו).

"באותם ימים" המשיך רבינו, "התעוררה אצלי קושיה אחת בענייני 'תערובות' וכל השנים הייתי מתחבט בה ולא מצאתי יישוב עליה, אך כעת כשנאלץ אני לשכב במיטה עקב מצבי, עלה ברעיוני יישוב נאה על קושיה זו, ומיד החל רבינו לפלפל עמו בהלכה זו שעה ארוכה.

כ"ק גאב"ד מאקאווא היה אחוז בהתפעלות עצומה לנוכח דברי רבינו, איך שבשעה קשה זו, כשייסורי גוף נוראים משתרגים ומעיקים עליו, שרעפי קדשו עסוקים ליישב שאלה בלימוד שהוקשתה לו כשישים וארבע שנים קודם לכן...

בהזדמנות אחרת הגיע כ"ק גאב"ד מאקאווא לבקר אצל רבינו במוצאי כ"א אדר הילולת הרבי ר' אלימלך ז"ע, במהלך שיחתם סיפר לו רבינו שהוא זכה להשתטח על ציונו של הרבי ר' אלימלך ז"ע, והוסיף רבינו ששמע מאביו, רביה"ק הרשנ"ג ז"ע, שמי שזכה להיות בליזענסק יזכה לעשות תשובה.

"ואם כן", סיים רבינו בענוות חן, "בעז"ה מובטח לי שעוד אזכה לשוב בתשובה".

גאב"ד מאקאווא נענה על אתר "איינער פאר זיך איינער פאר יענער", כלומר, יש אחד הנוסע לליזענסק עבור עצמו, כדי שהוא יזכה לשוב בתשובה, ויש אחד הנוסע בעבור אחרים, כדי לעורר אחרים בתשובה.

(ביטוי זה שגור היה בעולם החסידות, וכבר היה מעשה בהרה"ק ר' יחיאל מאלכסנדר ז"ע שראה את בנו הרה"ק ה'ישמח ישראל' ז"ע שהתענה בימי השובב"ם, נענה ואמר לו אף הוא בלשון זו "איינער פאר זיך איינער פאר יענער" - יש אחד המתענה בשובב"ם עבור עצמו, ויש המתענה עבור אחרים"...)

"עצוזנט הצלחה נחת"

מספר הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א: כל ימיו נהג רבינו לברך את הנכנסים אליו שיזכו ללמוד 'די הייליגע גמרא מיט יראת שמים', אך מאז שקיבל את השיתוק השתנה הנוסח והחל לברך תמיד ב'געעזנט פרנסה נחת'.

פשר הדבר התברר כשבאחד הימים נכנס הרה"צ ר' זלמן בריזל זצ"ל שכיהן כמשגיח רוחני בישיבת קרלין לעלוב אל רבינו בדירתו בסביון וביקש שהרבי יישא דברים בפני תלמידי הישיבה לחזק את סדרי הלימוד בישיבה. רבינו נענה שאינו יכול למלא את בקשתו באמרו בשיברון לבו ובענוותנותו:

"עד עכשיו כשאני עצמי למדתי הרבה אזי יכולתי גם להגיד לאחרים ללמוד, עכשיו כשאני יכול ללמוד הרבה עקב מצבי - איני יכול להורות לאחרים..."

אכן ר' זלמן הפציר ברבינו שיישא מדברותיו הק' בפני הבחורים באמרו כי כי הדבר נחוץ מאוד בעת הזאת. "יודעים אתם מה" נענה בסוף רבינו, "תביאו לכאן את בחורי הישיבה, אתם תדברו בפניהם ואני גם אכנס ואהיה נוכח במעמד זה".

וכך היה, בחורי הישיבה הגיעו לסביון ורבי זלמן נשא בפניהם דרשה חוצבת להבות להתחזק בשמירת סדרי הלימוד בישיבה ביתר שאת ועוז, לאחר מכן נכנס הרבי ואמר "אתם צריכים לשמוע מה שר' זלמן אומר לכם - מ'דארף פאלג'ן ר' זלמן'ן".

(המשך יבוא בעז"ה)

כוחה של חפיסת סיגריות

דוחה ונימוקו עמו.

עברו מספר שבועות. מאיר דוד כבר היה כמעט מיואש וראה עצמו בעיני רוחו, כיצד הוא מגויס לצבא ומאבד את צלמו היהודי טיפין טיפין. אולם באחד הערבים, מיד לאחר תפילת ערבית, נדרך ר' אהרן למראה הרבי שדיבר עם מאיר דוד ולחש לו דבר מה באוזנו. פניו של הבחור הסמיקו מרוב התרגשות והוא השפיל את עיניו ארצה. מיד ניגש אל ארון הספרים, הוציא ספר תהלים קטן והחל ממלמל בהתלהבות פרקי תהלים בלב רוגש ושפתיים דולקות.

כמעט בהיחבא דחק עצמו ר' אהרן בין הארון והקיר, בפינה צדדית נסתרת, ולחש לו למאיר דוד: "מה אמר לך הרבי?"

מאיר דוד ענה באושר רב, "הרבי אמר לי שהלילה אכנס אליו לחדר. עוד מעט, כאשר יסיים לקבל קהל, יקבל גם אותי במענה לשאלת הצבא".

אותו ערב לא עזב ר' אהרן טורווער את בית המדרש, והמתין במתח לשמוע מה יענה הרבי לבעייתו החמורה של מאיר דוד.

התור הזדחל בעצלתיים. שעות רבות המתין מאיר דוד עד שהגיעה שעתו שלו, וכל אותה עת ישב ר' אהרן בבית המדרש ולמד גמרא. מדי פעם הגניב אליו מבט מעודד, כאומר "אני אתך".

לבסוף יצא אחרון השואלים. הדלת נסגרה לדקה ושבה ונפתחה מיד, כדי לאפשר למאיר דוד להציג את מצוקתו בפני הרבי.

ר' אהרן ישב כעל גחלים לוחשות, ועיניו נדדו בעצבנות מן הגמרא לפתח חדרו של הרבי, רצוא ושוב. סקרן היה לדעת כיצד תסתיים הפרשה.

לאחר כמה דקות נפתחה הדלת. עיניו של ר' אהרן ניסו ללכוד את מבטו של מאיר דוד. ברם, למרבה הפלא והאכזבה, יצא הלה בראש מורכן מהחדר ופסע במהירות רבה מאד. הוא פשוט ברח מהמקום לפני שמישהו יספיק לומר לו מילה. טס לפתח בית המדרש ונבלע באפלת הליל.

ר' אהרן היה אפוף כולו פליאה ותדהמה. מדוע התעלם הבחור מרגשי הידידות החמים שנקשרו ביניהם בשבועות האחרונים? אלמלי הוא שהעניק למאיר דוד גב תומך בשעותיו הקשות, אין ספק שלא היה יכול לשאת את סבלו. מדוע התנכר אליו ולא רצה אפילו להביט בו כשיצא מחדרו של הרבי, ומה טעם ברח משם?

שאלות רבות הציקו לו. שאלות שלא ידע לתת להם פתרון. גם הגבאים של הרבי לא שמעו את השיחה, ולא יכלו לפזר את הערפל מעל התעלומה. אבל לנו נתגלה מה היה בשיחה זו בין החסיד הצעיר ורבו, ומה עלה אחר כך בגורלו של מאיר דוד, וכך היה מעשה...

פניו של הבחור מאיר דוד היו עגומות בעת שירד במדרגות. לא כל אחד יכול היה להבחין בעוגמה זו שהתפשטה מעיניו וחוצה. אלא שרבי אהרן עין חדה לו. מזה זמן מה הבחין בדאגה שכבשה את זוויות פיו של מאיר דוד ורצה לשאלו על כך אלא שהמתין. יש זריז ונפסד. ר' אהרן לא רצה להיות מן הממהרים לבלוש בעסקיהם של אחרים.

אלא שהיום הולכת הדאגה וכובשת את מקום החיוך המאוץ שמאיר דוד משתדל לסגל לעצמו. ור' אהרן כאמור, מבחין בכך. בגינת חמד הנטועה בחצר הקודש סטולין, בצל קדשו של האדמו"ר הקדוש רבי ישראל ("הינוקא"), צמחו בחורי חמד עדינים וצנועים, ומאיר דוד הוא אחד מהמצוינים שבהם. מקדיש כל רגע ללימוד תורה, ירא שמים בתכלית, מדקדק במצוות, עניו וצנוע, ומעל לכל, מצטיין ברגש ולהט חסידי משתפך על גדותיו. קיצורו של דבר: בחור מצוין בכל מידה נכונה.

לפיכך השתומם החסיד רבי אהרן הלוי קלמינוב (שעלה אחרי כן לארץ ישראל, התישב בירושלים, והיה ידוע כאחד מיחיד סגולה שבקרב חסידי קרלין, ונתפרסם בירושלים בכינוי "רבי אהרן טורווער" על שם עירו טורעוו. וזה להדרת פנים של איש קדוש. נפטר בתשי"ב), כאשר הבחין בחושיו הדקים בענת דאגה המאפילה על פניו של הבחור העדין.

ר' אהרן איש של תכלית הוא, מהני חסידי הנקראים 'חסידים ואנשי מעשה'. לא היסס הרבה וניגש אל מאיר דוד באחד הימים כשאיש לא ראה, תפסו בשרוולו ושאל בשקט:

"למה נפלו פניך, מדוע אתה כה עצוב ומבולבל?"

פניו של מאיר דוד לבשו סומק עז. הביט כה וכה ומשראה כי אין איש, ענה לו בלחישה מגומגמת "בצרה גדולה אני. קיבלתי צו התייצבות לצבא. אינני צריך לפרט במה כרוך הגיוס לצבא הנכרי. לא שבת ולא אוכל כשר, לא תפילין ולא לימוד תורה. אאלץ להיפרד מכל יהדותי חלילה. הדאגה איננה נותנת לי מנוח לא ביום ולא בלילה".

"ובשביל מה יש לך רבי?" נזף בו ר' אהרן.

"מלח אתם זורים לי על פצעי" נאנח העלם בכאב, "אני רוצה להיכנס לחדרו של רבנו, להסיח לפניו מצוקתי ולקבל ממנו ברכה שתפטור אותי מכל דאגותי. דא עקא, כבר מספר פעמים העברתי בקשה באמצעות הגבאים, ועדיין לא זכיתי למענה. יום חולף ועוד יום, אנשים רבים שבאו לכאן הרבה זמן אחרי, כבר נכנסו אל רבנו ויצאו שבעי רצון. רק אני משום מה, נדחה כל העת".

כאשר שמע ר' אהרן במה דברים אמורים נסתתמו טענותיו. מנסיונו העשיר ידע כי לפעמים נוקט הרבי במדיניות של 'שמאל

בשעה שנכנס מאיר דוד לחדרו של הרבי נתקף פחד איים וארכובותיו דא לדא נקשן. גדולים וטובים ממנו, חסידים בני עליה היו מתמלאים יראה עילאה בשעה שעמדו פנים מול פנים, אל מול הדרת גאונו של רבי ישראל מקרלין, "הפרנקפורטר". לא כל שכן, חסיד צעיר לימים, אפרוח שלא נתמלאה פלומת זקנו. עמד רועד כולו בהתרגשות עצומה ולא הצליח לפצות פה.

"מה בפיך?" שאל הרבי בקול רך מרגיע.

כוחות חדשים כמו נמסכו בדמו של מאיר דוד. החל מגולל את אשר עבר עליו לאחרונה מאז קיבל צו גיוס לצבא. השיח כל אשר על לבו. מה יעשה? האם ילך? ואם כן, מי ערב ליהדותו? ואולי יערוק ויברח מהמדינה, אך הכל יודעים מה עונשם של עריקים מהצבא האכזר, ובפרט אם יהודים המה.

שמע הרבי את כל הדברים. לא ענה אפילו מילה אחת ונכנס אל חדרו הפנימי לרגע קצר. כשיצא הייתה בידי חפיסת סיגריות משובחות. "קח את החפיסה" אמר למאיר דוד.

הרבי הציץ בשעונו. "ראה!", אמר לבחור הצעיר, "בעוד זמן קצר יוצאת הרכבת מן התחנה. עליך להזדרז ככל האפשר כדי שתוכל להשיג אותה".

מאיר דוד ביקש לשאול מה עליו לעשות בהגיעו לרכבת, והרבי ענה על השאלה שלא נשאלה, "כמובן שעליך לנסוע עם הרכבת" אמר בקצרה, ומיד לחץ את ידו הרופסת של מאיר דוד לאות שלום.

הוא יצא מחדרו של הרבי ברגשות מעורבים. מבולבל כולו. הזאת היא תשובה? הציג שאלה נוקבת וחמורה ולא זכה למענה כלשהו. חפיסת סיגריות קיבל! והוראה לנסוע מכאן ברכבת הראשונה, אבל עד היכן, באיזו תחנה עליו לרדת? מה יעשה שם למען השם? ומה עליו לעשות בסיגריות? אם היה מעשן, ניחא, אבל הרבי הרי יודע כי אינו מן המעשנים, מה טעם צייד אותו בחפיסת סיגריות מן הסוג המשובח?

ברם, בה בשעה חש מאיר דוד הרגשת שלוה. הרגיש כאילו נעטף בכנפיים סוככות של אמה רחימא. אלא שהרבי אמר להזדרז, ויש לצייט לו. השפיל אפוא את עיניו כדי להמנע מלפגוש את מבטו של ר' אהרן טורווער, ונס מבית המדרש החוצה כאילו מישוהו רודף אחריו. רץ אל חדרו וארז במהירות עצומה את חפציו האישיים הנצרכים ביותר, ובראשם תפילין וכמה ספרי קודש, ודהר אל תחנת הרכבת בסטולין כצבי קל רגליים.

ריצתו הבהולה הייתה במקומה. הוא הגיע אל התחנה בשעה שצפירות קולניות הודיעו כי הרכבת יוצאת לדרכה ממש ברגע זה. למרבה מזלו עדיין נסעה הרכבת באיטיות, וניתן היה לקנות כרטיס ולקפוץ על אחד הקרונות. מאיר

דוד זינק פנימה והתישב על אחד הספסלים הפנויים, כשהוא מתנשם ומתנשף מן הריצה המייגעת. עד עתה מילא הוא את חלקו, ומכאן ואילך לא נותר לו אלא לצפות לרחמי שמים, לעקוב אחר התפתחות המאורעות, ולקוות שהן תהיינה לטובתו.

כיון שלא ידע מה לעשות, ישב באפס מעשה. הציץ מן החלונות ועקב אחרי המראות החולפים משני הצדדים. הנופים היו חדשים לו לחלוטין. כבר אחרי כפר חצתה הרכבת במסעה הארוך. שמות הכפרים לא אמרו לו מאומה. התבונן בשדות ובעצים. התמכר לשקשוק המונוטוני של גלגלי הרכבת על הפסים, שיק שק שיק שק. מדי פעם צפר הקטר צפירה ממושכת והרכבת עצרה בתחנה שבאחד הכפרים או העיירות. הוא היה אובד עצות לחלוטין. המוני נוסעים עברו לידו. איש ומשאותיו, איש ומסעותיו. כל אחד ידע מאין בא ולאן הוא הולך. רק נפש אחת מישראל היתה תלושה ואבודה בתוך אותו המון שוקק. מדי פעם זרק מבטים מיואשים לימין ושמאל, אולי מישוהו יבוא לעזרתו. למגינת לבו לא הכיר אפילו נפש חיה אחת מכל האנשים סביבו. רובם ככולם היו גויים שבקושי הכיר את שפתם.

הכרוז עבר בין הקרונות: "תחנה סופית! כולם יורדים! בעוד מספר דקות תגיע הרכבת לתחנה הסופית ותעצור שם עד הבוקר".

בדלית ברירה ירד מאיר דוד מן הרכבת. גם אילו רצה להישאר בה, אינו יכול. יצא מן הרציף אל הרחוב כשמשאו הקטון עמו.

זה היה כפר קטן, כמו כל הכפרים שקדמו לו במסלול הארוך מסטולין עד הנה. להיכן הולכים? היתה זו שעה מאוחרת בלילה. הנוסעים, כל אחד מהם הולך למקום מוגדר. זה צועד לאכסניה מקומית, לזה יש כאן קרובי משפחה. פלוני מתגורר כאן, ורק לו אין לאן ללכת.

אין?

הרי יהודי אני! אולי יש כאן עוד יהודים בעיירה. אם יש יהודים, יש גם בית כנסת. בבית כנסת יש ספסלים, על הספסלים אפשר להתפרקד ולנמנם כמה שעות עד שיעלה עמוד השחר... ניגש אל אחד מתושבי העיירה ושאל אותו: "יש כאן יהודים?" הלה ענה בחיוב. מאיר דוד נשם לרווחה. אם יש יהודים, הרי אינו אבוד לגמרי.

החל משוטט ברחובות העיירה הקטנה, מבטיו התמקדו בדלתות, בצד הימני שלהן ליתר דיוק. חיפש סימן מזוהה... מבטיו שוטטו בין החלונות שמרובם יצאו פסי אור קלושים של נר בודד. פתאום הבחין באור חזק הבוקע מחלון של דירה רחבת ידים. לבו אמר לו כי זהו ביתו של יהודי.

התקרב אל הדלת. אכן, הרגשתו לא הטעתה אותו. מזוזה גדולה בלטה מימין לדלת. אבן נגולה מלבו. ניגש והקיש בדלת וזו נפתחה לרווחה.

בפתח עמד אדם בעל זקן רחב ופאות שחורות מסולסלות. טלית-קטן מצמר רחלים מתנוססת על בגדיו וחיך חם מאיר את פניו.

"שלום עליכם" קיבל היהודי את פניו בלחיצת יד חמה, "בוא והיכנס אל ביתי".

"אני אינני מקומי" ענה מאיר דוד בזהירות, "האם אוכל ללון כאן הלילה?"

"בחפץ לב. זו פרנסתי, אני משכיר חדרים ללינה" חיכוך של היהודי לא מש מפניו, "ברם אל דאגה. לא אפשר את עורך מעליך. נתפשר על המחיר".

מאיר דוד חש התרוממות רוח. סיעתא דשמיא מלווה אותו. להגיע כשה אובד לעיירה נידחת בקצה העולם, ומיד להיקלע לביתו של יהודי בעל לב חם כזה!

בעל האכסניה מסר לו מיד חדר טוב ללינת לילה. מאיר דוד הניח את חפציו ועמד להתפלל ערבית בסגנון חסידי יוקד. לאחר שסיים להתפלל קרא קריאת שמע שעל המיטה ושכב לנוח, תשוש כולו מאירועי היום המייגעים.

שנתו לא ארכה זמן רב.

דפיקות חזקות מן הדלת הקפיצו אותו מן המיטה ותלשו אותו מתחילתה של שינה. רץ אל הדלת בבהלה.

בעל האכסניה עמד שם, נבוך במקצת. "סלח לי שהערתי אותך" אמר בצער, "לא נותרה לי ברירה. יושבים אצלי כעת שלושה גויים בעלי מראה מכובד למדי בבית המרוז שלי. הם שותים משקה חריף, מעשנים ומשחקים בקלפים. כעת אזלו להם הסיגריות, והרי הם תולשים ממני נתחים שאני חייב להמציא להם סיגריות מיד!"

ניסיתי להתחמק מהם, "איך אשיג סיגריות באישון ליל?" טענתי לעומתם, אך הם עקשנים גדולים, ודרשו ממני לעבור מחדר לחדר ולברר אצל האורחים שלי, אולי למישוהו מהם יש סיגריות. כך נזכרתי בך אורחי היקר. אודה על האמת, אורחים אחרים פחדתי להעיר, שמא יסקלוני נפש. אך אתה, מראה פניך מעיד על עדינותך הרבה, ובכן, שמא יש לך חפיסת סיגריות ברשותך?"

מאיר דוד מיד נזכר, הרבי צייד אותו בחפיסת סיגריות משובחות. "הן, יש לי" ענה בשמחה ומיד רץ אל צקלונו והביא את המצרך המבוקש.

פניו של בעל האכסניה התמלאו גיל, "כמה תבקש?" שאל וידו מפשפשת בכיסו.

"אינני מעשן בין כה וכה" התנגד מאיר דוד לקבל תמורה. "אם הזדמן לי לעשות חסד עם יהודי בלא טורח, מדוע אסרב".

בעל הבית ברך אותו בכל הברכות, התנצל בשנית על שגזל את שנתו ונפרד ממנו בברכת לילה טוב. מאיר דוד חזר אל המיטה, התכסה שנית ושקע בשינה עמוקה.

לאחר שעתים ואולי שלוש, שוב נשמעו דפיקות נמרצות מן הדלת. "ומה עכשיו?" רטן ואץ אל הדלת.

בפתח עמד שוב בעל הבית. "ממש לא נעים לי להעיר אותך פעם שניה" אמר במבוכה, "אבל הגויים האלו שנתת להם את הסיגריות, לוחצים עלי שהם מוכרחים לדבר אתך לפני שהם עוזבים. אני לא יכול לסרב להם".

מאיר דוד נתקף פחד. גויים משחקי קלפים ושטופי עישון ושתיה לשכרה מבקשים לשוחח אתו לפנות בוקר. אולי הם מבקשים לעולל לו משהו רע? מאידך, אם לא יבוא אליהם, הם יבואו אליו, והענין עלול להסתיים בצורה גרועה עוד יותר. שמא יעלילו עליו עלילה וישגרו אותו לבור כלא. בשנים ההן זה לא היה דבר נדיר. דמם של יהודים היה הפקר.

נאזר בגבורה. נעל נעליו, לבש מעילו העליון והתלווה אל בעל האכסניה שהוביל אותו אל הטרקלין הגדול.

האולם היה אפוף עשן סיגריות וריח טבק מהול באדי אלכוהול. ישבו שם שלושה גויים מבוססים ועליזים. על השולחן לפניהם היו פרוסים קלפי משחק בהם שיחקו כל הלילה, ולצדם בקבוקי יין ושיכר ריקים, צלחות עם פירורי עוגות, מאפרה גדולה גדושה באפר ועשרות בדלי סיגריות מעוכים. בעל האכסניה הביא אותם לפנייהם והציגו, "הנה הוא".

הם הביטו בו בעינים אדומות מכוהל ועישון. המבוגר שבין שלושתם פנה אליו. "הסיגריות המשובחות היו שלך?"

רעד קל חלף בו. הניע ראשו לחיוב. "כן, אני נתתי את הסיגריות".

"אז כמה מגיע לך?"

מאיר דוד היה מפוחד. "אינני יודע".

האיש נראה מופתע. "כיצד אינך יודע, והרי שילמת עליהם?"

מאיר דוד נענע ראשו לשלילה. "לא שילמתי עליהן כלל. הן לא עלו לי כסף".

"מה פירוש הדבר?" שאל האיש בתמהון.

"קיבלתי את החפיסה במתנה".

הגוי לא הירפה ממנו והמשיך לחקור אותו להנאת חבריו שלא נראו עיפיים כלל לפנות בוקר. "ובכל זאת, אם הנך מעשן, הרי אתה יודע כמה עולה חפיסה כזו, למרות שקיבלת אותה במתנה. היא היתה מן הסוג הטוב, ואנחנו החלטנו לשלם לך מלוא תמורתה. אלא אם כן אולי גנבת אותה", פתאום התמלא קולו חשד, "אם אינך מעשן, מדוע מכבדים אותך בחפיסת סיגריות יקרות במתנה".

ראה מאיר דוד כי אם ימשיך להסתפק בתשובות קצרות, ממיט הוא שואה על ראשו, החליט לספר לשלושת הגויים דברים כהווייתם. "קיבלתי צו גיוס לצבא, ושרות צבאי ליהודי אורתודוקסי כמוני הוא בגדר אסון. לפיכך ניגשתי לרב שלי לבקש ברכה שלא יגייסו אותי לצבא, והלה נתן לי במקום ברכה את הסיגריות האלו והורה לי לנסוע ברכבת. צייתי לו והריני לפניכם".

שלושת הגויים פרצו בצחוק משועשע לשמע סיפורו. "לך לשלום" אמרו לו אגב צחוקם הבלתי פוסק, "אתה משוחרר".

בבוקר לאחר התפילה ניגש מאיר דוד אל בעל האכסניה שילם לו ושאל, אם הוא מכיר את שלושת האנשים שאתם שוחח לפנות בוקר, אך הלה אמר כי זו פעם ראשונה שהוא רואה אותם. אינו יודע מאיפה באו ולהיכן הם נוסעים. באו בקשו לאכול, לשתות, לעשן, ולשחק בקלפים. כשניגש להגיש להם את החשבון, עברו על

כל פרט ופרט, ולבסוף שאלו מדוע אינו גובה תשלום עבור הסיגריות שהפקיע עבורם מאחד המתאכסנים. "לא שילמת" השבתי להם, אך הם לא ויתרו ודרשו לשלם בעצמם למיטיבם, ואפילו אם יצטרך להעירו משנתו לצורך הענין. "ממילא כבר בוקר עוד מעט" טענו, "ויהיה עליו לקום. יפה שעה אחת קודם".

לאחר התפילה וארוחת בוקר ארז מאיר דוד את חפציו ויצא לחזור לדרכו כלעומת שבא, העתיד נראה לו מעורפל ומלא ספיקות. שבועות

מוצלחת, התלחשו מעט ביניהם, וללא שום בדיקה רפואית ושום שאלות כלשהן, מילאו את הטופס שלו בתיקו הצבאי במשפט משמעותי "בלתי כשיר לשרות".

"לך לשלום" אמרו לו בפעם השניה, "אתה משוחרר..."

(שמעתי בשעתו מפי הרה"ח רבי ישראל אשר הלוי קרויז זצ"ל, שמסר לנו את המעשה כפי ששמעו מסבו, בעל המעשה, הרה"ח רבי אהרן טורווער קלמינוב זצ"ל, ששמעו מן הבחור המשוחרר כאשר שב לחצר הקודש בסטולין).

אחדים עברו עליו, מלאי מתח. כשהגיע מועד ההתייצבות לצבא, הלך למשרד הגיוס ועבר את כל התהליך בדפיקות לב לא מעטות. הגיע תורו להיכנס לחדר הועדה הרפואית שתקבע אם הוא כשיר לשרות צבאי אם לאו.

לתדהמתו הגמורה, מי היו שלושת הרופאים שישבו בחדר, אם לא אותם שלושה קלפנים שקבלו ממנו סיגריות משובחות חנים לפני חודש?

בראותם את הבחור היהודי הצנום, פצחו השלושה בצחוק כאילו נזכרו בבדיחה

ברכת משה

מכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

פרשת ראה

וכן אמר להם משה לישראל "ראה אנכי" הסתכלו עלי, וזה יהיה סגולה שיתקיים בכם "את הברכה אשר תשמעון", כי יהיה בכם יראת שמים.

גם אמר בלשון קדשו "אשר אני נותן לפניכם היום את הברכה" מען זאל קענען מקיים זיין די מצות דארף זיין "ראה אנכי" קוקט'ס מיר אהן.

(תשל"ח)

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו וגו' והקללה אם לא תשמעו וגו' (יא, כ"ו).

יבואר לפי המסופר ששאלו האחים הקדושים **הרבי רבי שמעלקא זיע"א מניקלשבורג והרה"ק רבי פנחס זיע"א בעל ה"הפלאה"** את רבם הרה"ק המגיד הגדול **ממעזריטש זיע"א** על המשנה (ברכות נד, א) "חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה", איך אפשר לברך על רעה, ממש כשם שמברכים על הטובה, ושלחם הרב המגיד זיע"א לשאול זאת **ההרה"ק הרבי רבי זושא מאניפולי זיע"א** שהיה עני מרוד ומדוכא ביסורים, ובמענה לשאלתם השיבם הרה"ק שאינו מבין כלל מדוע שלחם הרב המגיד זיע"א אליו, שהרי מעולם לא נתנסה בכך, כי מעולם לא ידע רע מהו, וכל ימי חייו אך טוב וחסד ירדפוהו.

הרי מבואר דגם יסורים ועוני תלוי בהסתכלותו של האדם על זה, ולזה מרמוז הכתוב "ראה אנכי" שהכל תלוי בראיית האדם, "נותן לפניכם היום ברכה וקללה" שניהם, הן ברכה והן קללה, "את הברכה אשר תשמעו" שמי ששומע בקול ה' אצלו הן הקללה והן הברכה הם בגדר ברכה, "והקללה אם לא תשמעו" שאם אין שומעים ח"ו בקול ה', אזי גם הברכה היא בגדר קללה, והכל תלוי בראיית האדם לטוב ולמוטב.

(תשל"א)

הנה כתיב (איכה ג, לח) מפי עליון לא תצא הרעות, דמאת הקדוש ברוך הוא אין יוצא רע כלל והכל תלוי באדם המקבל (עיין דברים רבה ד, ג), ומטעם זה המתקת הדינים היא בשרשם לפי שהם דינים רק בגלל המקבל, אבל בשרשם הם הכל חסד ורחמים.

ולכן אמר "ראה אנכי נתן לפניכם היום את הברכה והקללה", דמה שהוא יכול להיות ברכה או קללה, זהו רק לפניכם, כי בכם הדבר תלוי, אם תשמעו אל מצות ה' אלקיכם, אבל בשרשו הכל ברכה.

(תשכ"ז)

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו).

מה שאמר הכתוב "היום" יתבאר לפי מאמר **כק"ז הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א** על מה דאיתא בגמרא (מגילה כח, ב) תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא, דקשה למה לא אמר כל השונה הלכות "כל יום", ומהו הלשון שנקט "בכל יום", ותירץ דבכל יום הכוונה שהוא מכניס את ההלכה בכל היום שלו, שכל מעשיו והנהגותיו במשך כל היום המה הלכה צרופה.

וזהו שאמר גם כן כאן "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה", שאני נותן לפניכם את "היום", וביכולתכם לעשות ממנו ח"ו קללה, או לקדשו ולהעלותו לברכה.

(תשמ"ב)

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו).

אומרו "היום" ירמוז למה שאמרו ז"ל (עירובין כב, א) היום לעשותם למחר לקבל שכרם, וזהו אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, דהיום ביכולתכם לעשות ברכה או ח"ו קללה, אבל למחר כבר אי אפשר לעשותם, רק לקבל שכרם לפי פעלכם.

(תשמ"ב)

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו).

יתפרש אני נותן לפניכם "היום" היינו יום שהוא בחינת היום לעשותם, והוא יום השבת שהוא מעין עולם הבא וגם אפשר לעשות בו עדיין, [וכדאיתא בספה"ק בית אהרן (ליקוטים דף קמ"ד) בשם הרה"ק רבי ברוך ממעזריטש זיע"א, "שבת איז דער מעיין פון עולם הבא, שבת איז העכיר פון עולם הבא"], שיום השבת הוא גם בחי' עוה"ב וגם בעולם הזה דהיום לעשותם, הגם ששבת הוא בחי' עולם הבא ושם בעולם הבא אי אפשר כבר להוסיף במעשים, אלא משום שהשבת הוא בעולם הזה לכן אפשר עדיין להמשיך ולהוסיף.

(תשמ"ב)

ראה אנכי נתן לפניכם היום וגו' את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם וגו' (יא, כ"ז).

יבואר על פי המסופר על הרה"ק **רבי אברהם המגיד מטריסק זיע"א** שפעם בעת עריכת שלחנו הטהור ציוה שיגיביוהו אותו על כסאו ואמר להחסידים שיתבוננו היטב בדמות צדיק הדור, כי ראיית פני הצדיק היא סגולה ליראת שמים.

ראה אנכי נתן לפניכם היום (יא, כו).

הנה איתא במסכת חגיגה (ב, א) עה"פ (שמות כג, יז) יראה כל זכורך אל פני האדון ה' כדרך שבא לראות כך בא ליראות, ואמר זקני הרה"ק **הרבי מלובלין זיע"א** דכדרך שאדם בא לראות, כפי הכנתו והשתדלותו, כך הוא רואה.

ועל-זה מרמוז הפסוק "ראה" כפי שהאדם רואה, כן "אנכי נותן לפניכם", הכל כפי הכנת האדם.

(תשל"ח)

ראה אנכי נתן לפניכם (יא, כו).

מה שפתח הפסוק בלשון יחיד "ראה". וסיים בלשון רבים "לפניכם" יתפרש לפי מה שראינו אצל זקני הרה"ק **הרבי דוד צבי שלמה זיע"א** שהיה מספר מעשה וכל אחד מהשומעים שמע מה שנוגע אליו.

וכן היה אצל הרה"ק **רבי ברוך ממעזריטש זיע"א** שהיו החסידים מתווכחים ביניהם מה אמר הר"ב בעת עריכת השלחן הטהור, וכפי הידוע שפעם דיבר בק' על הפסוק (תהילים טז, ד) ירבו עצבותם אחר מהרו, ונחלקו ביניהם וכל אחד היה מפרש דבריו בענין אחר, ונכנסו אל רבם לשאלו מה וכיצד אמר, והשיב כי הכל אמת, וכל אחד שמע כפי מה שהיה צריך לשמוע.

ולכן אמר אל כל יחיד ויחיד "ראה" מה שאנכי נותן "לפניכם" לפני כולם, כי הגם שנותן אמרותיו לפני כולם, מכל מקום כל יחיד ויחיד רואה לפי הצורך במה שנוגע במיוחד אליו.

(תשל"ח)

ראה אנכי נתן לפניכם (יא, כו).

לכאורה קשה, למה פתח בלשון יחיד "ראה", וסיים בלשון רבים "לפניכם".

ויבואר על פי מה שאמרו ז"ל בגמרא (קידושין מ, ב) לעולם יראה אדם עצמו חצוי זכאי וחציו חייב עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה.

ולכן אמר "ראה" בלשון יחיד, כי כל יחיד צריך לראות את עצמו שהוא "נתן לפניכם היום ברכה וקללה", כי במעשיו יכול להכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה ח"ו או לכף זכות.

(תשכ"ה)

הרב אהרן גלבשטיין

רְאֵה אֲנֹכִי נֹתֵן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וְקִלְלָה. אֶת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל מְצוֹת ה' וְגו' (יא, כו-ז)

עוד בפסוק הנ"ל **ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' וגו'**. יש לדקדק למה אמר לשון אנכי ולא אמר אני נותן או הנני נותן. ויראה לומר על דרך פשוט על פי מה ששמעתי מהמגיד הקדוש מו"ה **יחיאל מיכל** זצוק"ל **מזלאטשוב** על פסוק (דברים ה, ה) **אנכי עומד בין ה' וביניכם וגו'** שביאורו שמי שמחשב את עצמו ליש ומתפאר בלבבו לאמר שהגיע לאיזה מעלה בלימוד או במעשים טובים, על ידי זה הוא עושה מסך המבדיל בינו לבין ה' יתברך לבל יוכל להשיג מנועם אלהותו יתברך שמו, וזהו אנכי שמה שהאדם מחזיק עצמו ליש באיזה דבר זה הוא עומד בין ה' וביניכם:

אמנם לא כל העתים שוות כי כשהאדם עומד לשפוך שיחו לפני ה' אז אם יעלה על לבבו לאמר מי אנכי לגשת לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה ויתבייש להתפלל בהתלהבות ולדבק עצמו בה' לא יוכל להתקרב עצמו לעבודת ה' וימנע עצמו מעבודת התפילה, על כן בגשתו להתפלל צריך לאמץ את לבבו והחלש יאמר גבור אני לבוא בהיכל המלך.

וזהו אומרו **ראה אנכי**, פירוש שמה שהאדם מחזיק עצמו ליש דבר זה **נותן לפניכם ברכה וקללה**, שבאם צריך להחזיק עצמו לברך למלך מלכי המלכים הקב"ה ועל ידי זה מוכרח להתחזק להיות לאיש שלא יתבייש להדבק בו יתברך אז יבורך בברכה, אכן באם הוא מתנשא את עצמו שלא לצורך כלל תהיה לו לקללה וזה שאמר אחר כך **את הברכה אשר תשמעו וגו'**.

מאור ושמש

רְאֵה אֲנֹכִי נֹתֵן לַפְּנִיכֶם הַיּוֹם (יא, כו-ז)

סיפר לי (הרה"ק רבי זאב וואלף מסטריקוב ז"ע לבנו הרה"ק רבי מנחם מנדל מסטריקוב ז"ע) כי פעם אחת שאל ה"ר הצדיק מראדיזימן זצ"ל את כ"ק מורו ה"ר הק' [רבי מנחם מנדל] **מקאצק** ז"ע הקושיא מפורסמת שלשון **ראה** הוא לשון יחיד **ונותן לפניכם** לשון רבים, וענהו מורו מקאצק, מה חידוש בדבר, נתינת התורה שוה היא לכל איש ישראל, אבל הראיון וההתבוננות בה כמדרכת כל אחד לעצמו ולכל איש ישראל המלה **"ראה"** יש לה מובן לפי מדרגתו.

זר זהב (סטריקוב)

וְנִתְּנָה אֶת הַבְּרָכָה עַל הַר גְּרִיזִים וְאֶת הַקְּלָלָה עַל הַר עֵיבֵל (יא, כט)

שמעתי מחסיד ישיש אחד, ששמע מהרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן ז"ע בפרשת ראה שאמר על השולחן הטהור בשבת קודש **"ונתת את הברכה על הר גריזים"**, מיינט מען דאס חסידים שכל מה שמסבב אותם המה שבעי רצון וברכה שהכל חסד אצלם. **"ואת הקללה על הר עיבל"**, מיינט מען קלאגערס [מתחכמים - משכילים], עיבל הוא לשון "אבל", קלאגערס שהכל מכאובים להם ואין טוב אצלם. ואם עיבל הם קלאגערס, בטח הר גריזים מיינט

מען החסידים וואס זיי זענין שטענדיג בשמחה ובברכה [בטח הר גריזים הכוונה לחסידים שהם תמיד בשמחה ובברכה], וזה הכוח ניתן לקין לבלתי הכות אותו כל מוצאו, וזה כוונת התרגום יונתן "כל דישכחנהו באסתכלותיה ביה" שזה רצון הבורא ית"ש ואין להתרעם חלילה כלום, והכל לטובה.

וכתוב "והתענג על ה'", ועי"ז "ויתן לך משאלות לבך" והיינו אחר שקיבל כל העניינים בתענוג גמור הן טוב, והן חלילה להיפך, ועי"ז ימלא משאלות לבך לטובה הגם כי כבר נתרצה גם על הלא טוב אעפ"כ הקב"ה בוחן נקודת לבו לטוב לו כל הימים.

וחסיד אחד מפורסם התאונן מאד תמיד על פרנסתו שאינו מצליח בשום דבר, והשיב לו, שיעשה מסחר עם סיד הנקרא "כלח" והוא ר"ת **כי לעולם חסדו** ועי"ז יזכור שמתנהג השי"ת בחסדים, ופעלו דבריו והיה לו מזה פרנסה בכבוד.

ואמרתי שזו כוונת הגאון **החתם סופר** בתשובה שכתב: ואני נהגתי לאכול תמכא שקורין "קריין" כמבואר בהרמ"א ז"ל יען שתמכא נוטריקון תמיד מספרים כבוד א-ל-עכ"ל. פירוש שאף שמר הוא, עם כל זה צריכים גם בזה לספר כבוד השי"ת כדברי חז"ל "כל מה דעביד רחמנא לטב עביד".

הגה"צ ר' אריה מרדכי רבינוביץ זצ"ל הרב דבני ברק, וכותא דאברהם

כִּי גַם אֶת בְּנֵיהֶם וְאֶת בְּנֹתֵיהֶם יִשְׁרְפוּ בְּאֵשׁ לְאֵלֵיהֶם (יב, לא)

ברש"י: **גם לרבות את אבותיהם ואמותיהם א"ר עקיבא אני ראיתי עובד כוכבים שכפתו לאביו לפני כלבו ואכלו.**

סיפר לי הר' מרדכי מענדיל מלאדזי, מעשה פלא והוא נודע לכל, כי שמע מהר' אביגדור ע"ה משפערב, שבעצמו ובדידיה היה עובדא. הוא היה דר בשפערב, והיה לו פארבעריי, והיה מפרנס את עצמו בכבוד גדול ובריוח, ופעם אחת בא איש אחד מארץ אשכנז והנה שם סמוך למחנהו עשה לו פארבעריי גדולה וקפח פרנסתו, ונסע לאלכסנדר לשפוך שיחו ומר נפשו לפני רבינו הקדוש [בעל **ישמח ישראל מאלכסנדר** ז"ע], והיה אז בצוותא חדא עם הה"ג החסיד המפואר ר' אלטר שטעקאטשינער ז"ל, ובקשו שיכנס עמו ביחד ויבקש עבורו ויסמוך לימין צדקו, וזה היה בשנה ראשונה של התנהגותו של רבינו, וכאשר בקש הר"ר אלטר עבורו, פתח ואמר רבינו הק', שיש חילוק בין 'איש מופת' ל'בעל מופת', 'איש מופת' נקרא מי שלומד תורה לשמה ועוסק ועובד את ה' בקדושה וטהרה, ובתורתו ועבודתו הוא מעורר רחמים מן השמים להכלל ישראל הצריכין לישועה ונושעים בזכותו, ואף שהוא אינו יודע מה, ו'בעל מופת' הוא אשר יודע מהמופת אשר פעל בעבודתו.

וסיפר, פעם אחת פתח הרה"צ מופת הדור **מוהר"ש מבעלז** זצ"ל את פתח בית מדרשו, ואמר בקול מאמר חז"ל **אמר רבי עקיבא אני**

ראיתי לנכרי אחד שכפתו לאביו ונתנו לפני כלבו ואכלו, וכל השומעים אז נשתוממו על המאמר הלז, על מי הדברים מגיעים. ובשבת קודש בא אצלו חסיד אחד לעירו וסיפר שנכרי אחד הרע לו וקיפח את פרנסתו והיה מצער אותו מאוד, עד שפתאום נטל בנו של הנכרי הלז את אביו וכפתו ושיסה בו את הכלב וניקר את שתי עיניו, וכשמעם זאת זכרו את דברי רבם אשר היה ממש באותו יום ובאותו שעה שסיפר החסיד הנ"ל.

ובזה סיים רבינו הק' ואמר, שנוכל להבין בזה אם לומדים את המשנה - הנותן צמר ליורה והקדיח היורה - תורה לשמה, אזי נתעורר רצון מן השמים, וכל מי שנצרך לישועה כזה יושע מן השמים. וכן היה שנתקיים אצל הצובע הנ"ל דברי חז"ל, והקדיח היורה, שנשרף לו כל הסחורה אשר נתנו לו לצבוע והר' אביגדור הנ"ל קנה אח"כ כל בית הצבע מהערל הנ"ל, ונתעשר מזה מאוד.

תפארת ישראל (אלכסנדר)

עֲשׂוּ תַעֲשׂוּ אֶת כָּל תְּבוּאוֹת זְרַעְךָ (יד, כב)

עשר תעשר את כל תבואת זרעך. ודרשו רבותינו ז"ל (שבת קטז). **עשר בשביל שתתעשר**. להבין זה נראה, דהנה כשאדם עושה צדקה אזי הצדקה עולה למעלה לפני הקדוש ברוך הוא. והנה על דרך משל, האדם הנותן זהב אחד או מדה אחת תבואה מעשר כשהצדקה עולה למעלה ומסתכלין זה המעשר מאין הוא בא והלא בא מחמת שהיה לו עשרה זהובים או עשרה מדות תבואה ונמצא אלו העשרה זהובים והעשרה המדות כולם נכנסין במצוה זו, כי מחמת שיש לו עשרה זהובים ועשרה מדות נותן אחד זהב או אחד מדה ובוה זוכה לשנה הבאה שיתן י' זהובים וי' מדות מעשר דהיינו שיהיה לו מאה זהובים ומאה מדות תבואה ונמצא שכל התבואה שהיה לו בפעם הראשון, דהיינו עשרה מדות שממנו נתן מדה אחת מעשר על ידי זה זוכה שבשנה הבאה יזכה שיתן ממאה מעשר, דהיינו שיהיה לו מאה מדות. והטעם לזה, כיון שכולם נכנסין במצוה כנ"ל וזהו **עשר**, כשתתן מעשר. **תעשר את כל תבואת זרעך** לשנה הבאה, תזכה שכפי התבואה שהיה לך בשנה העבר יהיה עתה כל התבואה מעשר כנ"ל. וזהו הרמז **עשר בשביל שתתעשר**.

קדושת לוי

כִּי פֶתַח תִּפְתַּח אֶת יְדֶךָ לֹו וְגו' דִּי מַחְסְרוֹ אֲשֶׁר יִחְסַר לוֹ (טו, ה)

אמר כ"ק הרה"ק [רבי יחזקאל שרגא] **משינאוואו** ז"ע שהסופי תיבות של **"די מחסורו אשר יחסר לו"** הם בגימטריה 'כתב'. ובא לרמז שאם עני יבקש כתב המלצה מאתך, תתן לו, ואמר שלזאת רמזו בפסוק בסוף התיבות ולא בראש התיבות, כי מקודם צריכים ליתן לו מעות משלו מה שיש ביכולתו, ולקיים בזה **"פתוח תפתח את ידך לו"** כפשוטו, ואחר כך **"די מחסורו אשר יחסר לו"**, שיתן לו כתב.

חמדה גנוזה

נערך ע"י הרה"ג אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו

א. כלי ראשון. עירוי מכלי ראשון. מצקת.

א. כלי ראשון [הוא הכלי שבישלו בו על האש], גם לאחר שהעבירוהו מעל האש, הרי הוא מבשל כל זמן שהיד סולדת בו, וכן עירוי מכלי ראשון מבשל כדי קליפה. [שו"ע סימן שיח ס' ט-י],

ב. מצקת, יש אומרים דדינה ככלי ראשון, ובפרט אם השהה אותה בכלי ראשון עד שמעלה רתיחה.

ג. ולכן אסור ליתן דבר שאינו מבושל, או דבר שיש בו איסור בישול אחר בישול, לתוך כלי ראשון, או מצקת, וכן לא יערה מהם על מאכל שיש בו חשש בישול. [מ"ב שם סקפ"ז].

ד. כלי ראשון שאין היד סולדת בו אינו מבשל. [מ"ב שם סקס"ד]. אולם במגן אברהם [שם סקכ"ח] כתב לעשות הרחקה שלא להכניס דבר שיש בו חשש בישול לתוך כלי ראשון גם אם אין היד סולדת בו, וכן כתב בשו"ע הרב [שם ס"ז].

ה. טוב להימנע מלערות מים מכלי ראשון שהיד סולדת בו, על סוכר, קפה נמס, אבקת קקאו, וכיוצא בזה, גם אם עברו תהליך בישול ועכשיו הם בכלל דבר יבש, די שחששו לחשבם כדבר לח כיון שנמסים מיד ונהפכים ללח. [מ"ב שם סקע"א, שש"כ שם סמ"ט, והע' קלח].

ו. מותר לערות מים מכלי ראשון לתוך כוס אפילו נשאר בו מעט לחות, והוא שקודם לכן ינער הכוס היטב. [שו"ת דברי יציב ח"א סקנ"ו, ציץ אליעזר חט"ז סימן מ', שבט הלוי ח"ז סמ"ב].

ז. מותר ליתן בקבוק דייסה צונן לתוך כלי ריק ולערות עליו מים רותחים אפילו מכלי ראשון, אך יזהר שהמים לא יכסו את הבקבוק לגמרי משום איסור הטמנה. [שש"כ שם ס"ג].

ב. כלי שני.

א. כלי שני, הוא הכלי אשר לתוכו הועבר התבשיל מהכלי ראשון שעמד על האש, כיון שישנם מאכלים המתבשלים גם בכלי שני, ואין אנו בקיאים לדעת אילו הם, יש להחמיר

שלא ליתן שום דבר מאכל שאינו מבושל, לתוך כלי שני שהיד סולדת בו. [מ"ב סקמ"ב. וטעם נוסף להחמיר בכלי שני, כתב במג"א שם סקט"ו משום דנראה כמבשל].

ב. ולכן אסור ליתן לתוך כלי שני שהיד סולדת בו, שקית תה, או פלח לימון, וכיוצא בזה, דברים שלא נתבשלו מערב שבת, דאפשר שגם אלו בכלל קלי הבישול המתבשלים בכלי שני. [שש"כ שם ס"ג, ובהע' שם הביא דעת הגרשז"א דלימון אינו בכלל תבלין המובא להלן דמותר ליתנו לכלי שני, וכן החמיר שם במיץ לימון שאינו מבושל, דלכא' דעת המ"ב הוא דשאר משקים אינם בכלל מים. ובארחות שבת על"א כתב דדבש דינו כלימון, ובכלי שלישי יש להקל].

ג. דבר לח שנתבשל ונצטנן מותר לתת לתוך כלי שני גם אם הוא רותח. [מ"ב שם ס"ק כג-לט].

ד. מים, שמן, תבלין, מותר ליתן לתוך כלי שני, גם אם לא נתבשלו קודם. [שעה"צ סקס"ח, ולא מסתבר שמדובר בתבלינים דקים שלנו שהם מתבשלים גם בכלי שני, שש"כ שם הע' קנב מהגרשז"א].

ה. שאר משקים לדעת שו"ע הרב [שם ס"ב] דינם כמים. [ודעת המשנה ברורה לכאורה אינו כן כלעיל בהע'].

ו. כלי שני רותח באופן שהיד נכזית בו הרי זה מבשל. [מ"ב שם סקמ"ח בשם הח"י אדם, וכתב במשנת השבת עקט"ז דגם מים שמן ותבלין אסור ליתן לתוך כלי שני כשהוא רותח].

ז. מלח שעבר תהליך בישול מותר ליתן בכלי שני שהיד סולדת בו. [מ"ב שם סקע"א]. אולם יש אומרים דהמחמיר שלא ליתן מלח [גם שעבר תהליך בישול] בכלי שני שהיד סולדת בו תבוא עליו ברכה. [שו"ע הרב בסידורו, הלכתא רבתיא לשבתא בסופו, כה"ח ס"ק ק"ו].

ח. סוכר שעבר תהליך בישול מותר ליתן בכלי שני שהיד סולדת בו. [מ"ב שם, דבין מלח ובין סוכר יש להחמיר לכתחילה שלא ליתנם בכ"ר אמנם בכלי שני מותר, וכתב בשו"ת אגרות

משה שם, שלעצמו הוא מחמיר ליתן סוכר וקפה נמס דווקא בכלי שלישי אך לדינא אין להחמיר].

ט. חלב צונן, שעבר תהליך בישול, או תמצית תה שהתבשל, או שעירה עליהם מים רותחים מכלי ראשון מערב שבת, וכן אבקת קקאו או קפה נמס שעברו תהליך בישול, וכיוצא בזה, מותר ליתן בכלי שני שהיד סולדת בו. [מ"ב ס"ק כג-לט, שש"כ שם ס"ה, וע' מש"כ בהע' לעיל מבעל האג"מ].

ג. עירוי מכלי שני.

עירוי מכלי שני אינו מבשל, ומכל מקום אין לערות מכלי שני שהיד סולדת בו על דברים שהם ודאי בכלל קלי הבישול, כגון ביצה וכיוצא בזה. [מ"ב שם סקל"ה, סקמ"ז, שש"כ שם ס"ז].

ד. כלי שלישי.

כלי שלישי אינו מבשל, ואין להחמיר גם אם היד נכזית בו. [שו"ת אג"מ אור"ח ח"ד סע"ד אות ד, שבט הלוי ח"ז סמ"ב אות א, ובח"ח סקפ"א, וכן פסק המ"ב סי' תנא בשעה"צ סק"י].

ה. דבר גוש בכלי שני.

א. דבר גוש שחם בשיעור יד סולדת בו, כגון תפוחי אדמה, או חתיכת בשר רותח], יש להחמיר ולדונם ככלי ראשון, כיון שהחום אגור בהם, ואין דפנות הכלי מצננות אותם.

ב. ולכן אין לשפוך מרק קר על חתיכת בשר חם שבצלחת, וכן אין ליתן חתיכת בשר רותח לתוך מרק שנצטנן לגמרי, וכן אין ליתן מלפפון חמוץ על פשטידה רותחת - קוגל. [מ"ב שם סקמ"ה-ק, שש"כ שם ס"ח].

ג. לדעת שו"ע הרב, המחמיר שלא ליתן מלח על דבר גוש רותח תבוא עליו ברכה. [מאור השבת ח"א ערנ"ז, ובערנ"ט מחפש לימוד זכות על המקילים ליתן מלפפון חמוץ בצלחת יחד עם הקוגל]. והוראת הגרשז"א אורבאך להתיר ליתן מלח על דבר גוש רותח. [שש"כ שם].

בעז"ה בימים אלו נשלמת הכנתו לדפוס לקראת הימים הנוראים הבעל"ט

של הספר "לעילא ולעילא"

אוצר בלום של אמרי קודש ועובדין קדישין מרבוה"ק מלעלוב על עבודת חודשי 'אלול תשרי'

בהזדמנות זו נבקש מכל מי שיש בידו אמרי קודש ועובדות מרבוה"ק על חודש אלול וירח האיתנים לזיכוי הרבים

לפנות להרב שמעון טיקוצקי בטל: 052-7683110

כמו כן ניתן לפנות להנצחות ותרומות אשר יוזכרו לטובה בספר למזכרת עולם

אצל הרב אהרן לוסטיג משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בטלפון: 052-7160388

בס"ד

השנת לראש עשרת הַ

ברגשי הוקרה ורחשי הערכה, הננו להביע בזה את מיטב ברכותינו ותודותינו, אל האי גברא רבה ויקירא, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, האברך החשוב והרגל, זך הרעיון וברוך הכשרון, ותהי ידיו אמונה ברוח חיים ורב פעולה למען הרמת והצלחת החבורות, דולה ומשקה מבאר רבותינו זיע"א ולהבדלחט"א מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, בעל אמונה ורב תבונה, שמו מפארים ברוב ברכות והילולים, צנא מלא נעימה ואורה, הוא הגבר הקים עול ועשה לילות כימים למען ייסוד ופיתוח חבורות הבחורים מהמסד עד הטפחות, ועוד ירו נטויה לבסס ולפתח כראוי וכיאות לכבוד שמים להעמיד בית ה' ולהגדיל תורה ולהאדירה במסירות נפש עצומה, בעוז בנאון וכתעצומות, דואג ומתמסר להמשך הרמת קרן התורה וחיראה, לרווחת ולשמחת לב כל אנשי שלומנו וקהילתנו, ועתה נטל על עצמו עול בחורי החמד אף בבין הזמנים ומשקיע בזה כל אונו ומרצו, ה"ה

הרה"ח ר' יעקב אשר גרין שליט"א ראש חבורת הבחורים

עתירתנו וברכותינו צרופה בזה מעומק הלב, שכזכות כל מעשי ההתמסרות ובהשקעתו המרובה יזכה הוא ובני ביתו לרווחת מכל יוצ"ח רוב תענוג ונחת רקדושה, ימלא ה' כל משאלות לבו לטובה ולברכה, ויזכה להמשיך במעשי ופעולותיו הברוכים לתפארת קהילתנו הק' מתוך הרחבת הדעת ושלוות הנפש, בניים ובני כנים עוסקים בתורה ובמצוות, מתוך אושר ועושר וכל טוב סלה, ואך טוב וחסד ירדפנו כל ימי חייו, עדי טובה לשמחה הגדולה בביאת נואל צדק, אמן.

כ"ז האבבבב

בחורי החבורות די בכל אתר ואתר

Design

בס"ד

מזמור לתורה

בשם רבנו ותלמידיו וכל הקהל הקודש הזה ומתוך רגשי הכרת הטוב העצומים מהללים משבחים ומפארים להני האברכים המוכשרים מאוד משקיעים כל כרחם הונם ומרצם להצלחת חצו"ק ברוחניות ובנשמיות מתוך מסירות נפלאה לילה ויום לא ישבתו זכו להתמנות ע"י ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א לנהל עולה של תורה 'ועד בית המדרש הגדול' להגדיל תורה ולהאדירה בענוות חן וחסד, ה"ה

הרה"צ

ר' אלעזר מנחם מנדל בידרמן שליט"א
בן כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הרה"ח ר' שמעון גולדברג שליט"א

הרה"ח ר' שלמה גלבשטיין שליט"א

שזכות גדולה נפלה בחלקם להיות חכם לב יקח מצוות ליטול על עצמם דבר טוב לממן את כל הוצאות הנדולות של 'קעמפ מתיבתא דקייטא - אב תשפ"ג' לכלל בחורי אנ"ש בארץ הקודש בעין טובה ובנפש חפצה ובמאור פנים למען יוכלו צעירי הצאן להמשיך להתעלות בתורה ויראת שמים במידות טובות ולהתחדש בכוחות חדשים ורעננים לקראת הזמן הבעל"ט למען יוכלו לאגוד בחוקי חורב להתמדת והרחבת הדעת ברכותינו מעומק לבנו יפתח ה' את אוצרו הטוב מהשמים להתברך בכל הברכות המתובות בתורה משה תורת חיים בני חיי ומזוני רוחי וסייעתא דשמיא עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר ואלו דברים שאדם אוכל בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא ימלא ה' משאלות ליבכם לתורה וברכה לשלוות הנפש והרווחת הדעת אמן ואמן.

האברכים

ועד החבורות

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא
הברכות מאליפות ומרובבות קדם
כ"ק אדמו"ר שליט"א
לרגל שמחת הולדת הנינה
בת נכדו ידידנו הנכבד האברך החשוב
הרב **יהושע בידרמן שליט"א**
בן לבנו ידידנו הנכבד פרי עץ חיים
הרה"צ **ר"מ מיכאל שליט"א**
ר"מ בשיבת באר מים חיים צפת
חתן הרה"צ רבי **יוסף מאיר רוקח שליט"א**
בן **אדמו"ר ממנובוקא בעלזא שליט"א**
יה"ר שיזכו לרוות ממנה ומכל יוצ"ח רב
נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש
הרה"ח המפורא **מרדכי פרוש שליט"א**
לרגל שמחת הולדת הנכד
בן אצל חתנו ידידנו הנכבד האברך החשוב
הרב **אברהם אלימלך רוזנפלד שליט"א**
יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב
נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

נדבת ידידנו הנכבד החשוב מחשובי אנ"ש
הרה"ח **יצחק קאפ שליט"א**
ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש
הרה"ח המפורא **יעקב אשר שליט"א**
לרגל שמחת הולדת הנכד הנין
בן אצל חתנו נכדו ידידנו הנכבד האברך החשוב
הרה"ח **שרגא קלאר הי"ו**
יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב
נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש
הרה"ח **יוסף צבי אפשטיין שליט"א**
לרגל שמחת אירוסיו בנו
החתן המופלג בתור"ש עדי לגדולות כליל
המעלות והמידות
הבה"ח **נתנאל**
מחשובי בחורי אנ"ש
עב"ג הכלה החשובה תחי'
בת ידידנו הנכבד
הרה"ח **יצחק גוטליב שליט"א**
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות
גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

נדבת ידידנו הנכבד
הרה"ח **שמעון קרויס שליט"א**
מחשובי ומפארי בית מדרשו בית זוש"ל
לרגל שמחת נישואי בתו הכלה החשובה תחי'
עב"ג החתן המופלג בתור"ש עדי לגדולות
כליל המעלות והמידות
הבה"ח **משה שאול שטרן הי"ו**
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות
גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

לדידנו הנכבד והנעלה מחשובי ומפארי אנ"ש
הרה"ח **צבי פוקס שליט"א**
מג"ש בספר אור החיים הק' בבית מדרשו בב"ב
ולבנו ידידנו הנכבד
הרה"ח **ישראל שליט"א**
ר"מ בשיבת אורחות לימוד
לרגל שמחת נישואי נכדתו בתו
הכלה החשובה תחי'
עב"ג החתן המופלג בתור"ש עדי לגאון ולתפארת
הבה"ח **שלום נח הי"ו**
בן ידידנו הנכבד
הרה"ח **יצחק דוד ברנשטיין שליט"א**
רב ומו"צ בב"ב
ולוקינו ידידנו הנכבד
הנאון החסיד רבי **חיים מרדכי שליט"א**
גוי"ג לרבוה"ק זיע"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות
גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

שמחת החתונה א"ה ביום שני
באולמי רויאל בב"ב
לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים
בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני
נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

לדידנו הנכבד האברך החשוב מחשובי אנ"ש
הרה"ח **יעקב הרשלר שליט"א**
ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש
הרה"ח המפורא **פנחס שליט"א**
לרגל שמחת היכנס בנו נכדו
כמר **יוסף יהושע ני"ו**
לעול נועם תורה ומצוות
ומחשובי חבורת הבחורים
ומשפע מצוות תפילין יתמשך עליו להיות
לו חיים ארוכים ושפע קודש, ויה"ר שיזכו
לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

נדבת ידידנו הנכבד איש האשכולות המתן הדגול
הרה"ח **משה שטרנברג שליט"א**
לרגל שמחת נישואי בנו
החתן המופלג בתור"ש עדי לגאון ולתפארת
הבה"ח **אהרן הי"ו**
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות
גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

שמחת האופרון בשב"ק בביהמ"ד באיאן
רח' רבינו בני ברק
שמחת החתונה א"ה ביום רביעי
באולמי גולדן סקיי בביתר עילית
לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים
בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני
נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש
העומד לימין גלינונו מידי שבוע בשבוע
במסירות נפלאה
הרה"ח **נחמן בלעדי שליט"א**
ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש
הרה"ח המפורא **יוסף שליט"א**
לרגל שמחת אירוסיו בנו נכדו
החתן המופלג בתור"ש עדי לגדולות כליל
המעלות והמידות
הבה"ח **דוד הי"ו**
מחשובי חבורת הבחורים ומבחירי חברי
מפעל התורה תביבותא דרבי שמעון
עב"ג הכלה החשובה תחי'
בת ידידנו הנכבד
הרה"ח **חיים גולדברג שליט"א**
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות
גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

נדבת ידידנו הנכבד והנעלה מקים עולה של תורה
הרה"ח **יוסף צבי ניילנדער שליט"א**
מנכ"ל מוסדות מתי"ץ זושנסקא בב"ב
לרגל שמחת נישואי בנו
החתן המופלג בתור"ש עדי לגדולות כליל
המעלות והמידות
הבה"ח **ישראל שליט"א**
עב"ג הכלה החשובה תחי'
בת ידידנו הנכבד
הרה"ח **שמואל מאיר אילוביץ שליט"א**
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות
גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

שמחת החתונה א"ה ביום רביעי
באולם אחוזת וגשל בב"ב
לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים
בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני
נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

לידידנו הנכבד האי גברא רבא הנודע לשם
ולתהילה, פה מפיץ מרגליות ובקי בחדרי
תורה וחסידות, אצו סגולה, מתורת רבוה"ק
ומשנתם לעדרים משקה ודולה, משפיע
מאוצרותיו ומעיינותיו סיפורי הוד קדומים
מצדיקי הדורות בכל ימי הלילא, כלי
המחזיק ברכה, צנא מלא ספרא, זכה לשרת
בקודש אצל רבוה"ק זי"ע ולהבחלט"א כ"ק
מרוך אדמו"ר שליט"א ידידנו הנכבד והנעלה
הנה"ח **ישראל נח גולדברג שליט"א**
ולבנו ידידנו הנכבד האי גברא יקירא
יקר שבערכינ, לן בעומקה של תורה
מג"ש בדף היומי בבית מדרשו הגדול
יראת ה' היא אוצרו, לו נאה כל תהילה
מחשובי אנ"ש

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

הרה"ח **שלמה זלמן שליט"א**
לרגל השמחה השרויה במעונו
באירוסיו נכדו בנו החתן המופלג בתור"ש
עדי לגדולות כליל המעלות והמידות
הבה"ח **משה זרח הי"ו**
מחשובי חבורת הבחורים ומבחירי חברי
מפעל התורה תביבותא דרבי שמעון
עב"ג הכלה החשובה תחי'
בת ידידנו הנכבד ממוע אראלים ותשישים
הרה"ח **אהרן רבינוביץ שליט"א**
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכה לרוות ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה מתוך בריות
גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש מגוע
אראלים ותשישים העומד לימינו במסירות נפלאה
בכל עת
הרה"ח המפורא **ברוך הופמן שליט"א**
ולחמיו ידידנו הנכבד
הרה"ח **חיים משה הלוי הורוביץ שליט"א**
רב ואב"ד פאנצין
לרגל שמחת הולדת הנכד הנין
בן אצל חתנו נכדו ידידנו הנכבד האברך החשוב
הרה"ח **מאיר צבי קרייזמן הי"ו**
יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב
נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

לידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש העומד לימין
גלינונו מידי שבוע בשבוע במסירות נפלאה
הרה"ח **שלמה פשקוס שליט"א**
לרגל שמחת היכנס בנו
כמר **אברהם שמחה מנחם ני"ו**
לעול נועם תורה ומצוות
ומחשובי חבורת הבחורים
ומשפע מצוות תפילין יתמשך עליו להיות
לו חיים ארוכים ושפע קודש, ויה"ר שיזכו
לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מולד טוב חמה ולבנה

שמחת החתונה א"ה ביום רביעי
באולם אחוזת וגשל בב"ב
לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים
בשמחת, ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני
נא לראות הזמנה זו כאישית

ברכת מלא טוב חמה ולבנות

נדבת ידידנו הנכבד האברך החשוב העומד לימינו במסירות נפלאה בכל עת

הרה"ח ר' ישראל גרוס שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבן

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מלא טוב חמה ולבנות

נדבת ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפארי ר' יו"ט קרסיאנסקי שליט"א

לרגל שמחת הולדת הנכד

בן אצל חתנו ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' לוי יצחק גייגר שליט"א

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

לזכר עולם ולעילוי נשמת הרבנית הצדקנית

מרת שרה חנה

בלימה קאפף ע"ה

בתו הבכירה והמסורה של

כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברנת משה' זיע"א

אשת כ"ק הרה"צ

הבי שמואל עוזר

קאפף זללה"ה

נלב"ע כ"המנ"א התשע"ח

ת.נ.צ.ב.ה.

לטר"נ

כ"ק מרן האדמו"ר הגאון הקדוש

רבי יואל זיע"א

בן הגאון הקדוש רבי חנניה

יו"ט ליפא זיע"א

בעל ה"יואל משה" מסאטמאר

נלב"ע כ"ו אב תשל"ט

ולע"נ תלמידו הישישי

הרה"ח המפאר מוה"ר יהושע

בן הרה"ח ר' יצחק זצ"ל

שהיה תלמיד ותיק וחסיד בלו"ב וממקימי מוסדות סאטמאר בבני ברק ממשיכי קום לעבודות יוצרו

נפטר בשיבה טוב ובשם טוב ביום הילולת רבו

כ"ו אב תשע"ד

נדבת בנו ידידנו הנכבד, איש חסד לכלל ולפרט

מוה"ר יצחק אייזיק ווייס שליט"א

מנכ"ד וחשובי חסידי סאטמאר

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' יוסף שרגא

ב"ר יעקב ז"ל

מחשובי חסידי לעלוב - קאזניץ

נלב"ע כ"ז מנחם אב

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' אהרן יעקב הרשקופ שליט"א

מלא טוב וגדיא יאה

טנא מלא ברכות נסגר נא בזאת לכבוד האי גברא רבא ויקירא, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, משכיל אל דל, עושה חסד לאלפים, איש החסד, טוב ומטיב לכל, אוהב תורה ולומדיה, מוקיר ורחים רבנן ואיהו גופיה צורבא מרבנן, בר אוריין ובר אבהן, ברא כרעא דאבוה, יראת ה' היא אוצרו, ה"ה

הרה"ג ר' מנחם רבינוביץ שליט"א

בנו של ידידנו הזכור לטוב והבלתי נשכח, האי וותיק וחסיד, ת"ח ויר"ש, איש האשכולות, רב תבונות וזך הרעיון, לבו היה פתוח כאולם לכל, מדתו מדת החסד, שמו מפארים בעדת הקודש, זכה לקרבה יתירה אצל כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זי"ע

הגה"ח רבי יחיאל מיכל זצ"ל

לרגל שמחת לבו בנישואי בתו הכלה המהוללה תחי

עב"ג החתן החשוב מו"מ בתויר"ש, כליל המעלות עדין לגאון ולתפארת

החתן אליעזר דוד בראנד הי"ו בן הגאון ר' בעריש שליט"א

למזל"ט ובשעטו"מ

מ'צא חן בעיני אלוקים ואדם, לשם ולתפארה

נקדמה פניו בברכות טוב בשבח ושירה

חסדיו ורב טובו, איש האשכולות, כולו אורה

מעשי ידיו להתפאר לכלל ולפרט בעוז ובגבורה

יתן ה' האלוקים שהזיווג יעלה יפה, יפרח ויוריק כגן רווה, ולבית נאמן יתהווה, לעד ישכנו השפע והברכה, נהורא נפישא ורוב טובה, לאורך ימים ושנים דשנים ורעננים. יערב נא שפתותינו לפני אדון כל, שיזכה לרוות רוב תענוג ונחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, דורות ישרים מבורכים, זרע ברך ה', בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות לתפארת כל בית ישראל, ובזכות מעשי הצדקה והחסד וכל פעליו המבורכים יזכה לשפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו בבני ברוכי חיי אריכי ומזוני רויחי, ויתברך בכל מילי דמיטב, אמן

שמחת החתונה תתקיים ביום רביעי ליל ר"ח אלול באולמי גוטניק ירושלים

רח' בית הדפוס 11 ירושלים

לידידי ומכרי אשמח לראותכם משתתפים בשמחת;

ובשמחתכם ישמח ליבי גם אני

נא לראות הזמנה זו כאישית

לעילוי נשמת

הרבנית משה מאיר סגל הלוי ז"ל

אשר יגע בתורה ובעבודה

בן הרה"ח הרב אלחנן ז"ל

נלב"ע כ"ח מנחם אב תשמ"ג

ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

הרב אריה לייב

בן הרב אברהם יוסף

זוג שרה רבקה

בתר לוי יצחק

במליא מרים ב' יוחנן

ב' הענא חיה ב' מרדכי אהרן

ב' מרדכי אהרן

ב' דוד צבי הכהן

הונצח ע"י חמיו אביה וקנם ידידנו הנכבד מחשובי פארי אנ"ש

הרה"ח המפארי לוי יצחק גולדשטיין שליט"א

נלב"ע כה' מנחם אב תש"ע ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח צבי

ר' שמואל אליעזר הכהן ז"ל

נלב"ע כ"ט מנחם אב תשפ"ב

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו ידידנו הנכבד מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' פנחס שייך שליט"א

נא להרבות בתפילה

לרפואת הברייתו היקר האברך

יעקב בן מחלה

ה' ירפאהו ויחלימהו בתושה"י

מהדורות ביתר לזכות צבי בן מרים ומשפחתו וכיו"ח הצלחה גדולה ברוחניות וגשמיות

ניתן לקבל את הגליון בכתובת מייל: 6438838@gmail.com